

DOCUMENT RESUME

ED 078 707

FL 004 011

AUTHOR Urbanski, Henry
TITLE E.I.L. Polish Basic Audio-Lingual Course with Correlated Tapes.
INSTITUTION Experiment in International Living, Putney, Vt.
PUB DATE 1 Jun 68
NOTE 179p.
EDRS PRICE MF-\$0.65 HC-\$6.58
DESCRIPTORS *Audiolingual Methods; Grammar; *Instructional Materials; *Intensive Language Courses; *Language Instruction; Pattern Drills (Language); *Polish; Pronunciation; Slavic Languages; Textbooks; Translation; Vocabulary

ABSTRACT

This audiolingual course presents the basic and essential features of the grammatical structure of the Polish language. The vocabulary is carefully limited, and the grammar is restricted to the most essential forms. Normally the text can be completed in an intensive program of about 100 to 125 hours, the equivalent of one normal academic year. A correlated set of tapes which accompanies the text is available. Chapters include dialogue and translation, expressions, conversation practice, pronunciation drills, pattern practice, repetition drills, person-number substitution, guided conversation, translation exercises, and grammatical synopses. {RL}

ED 078707

E.I.L. POLISH

BASIC AUDIO-LINGUAL COURSE

with Correlated Tapes

A Publication of The School for International Training
of The Experiment in International Living

U.S. DEPARTMENT OF HEALTH,
EDUCATION & WELFARE
NATIONAL INSTITUTE OF
EDUCATION

THIS DOCUMENT HAS BEEN REPRODUCED EXACTLY AS RECEIVED FROM THE PERSON OR ORGANIZATION ORIGINATING IT. POINTS OF VIEW OR OPINIONS STATED DO NOT NECESSARILY REPRESENT OFFICIAL NATIONAL INSTITUTE OF EDUCATION POSITION OR POLICY

Writer: Henry Urbanski
Coordinator: Alvino E. Fantini
Native Voices: Andrew Sankowski
Henry Urbanski
Liliana Wertynska

PERMISSION TO REPRODUCE THIS COPYRIGHTED MATERIAL HAS BEEN GRANTED BY
The Experiment in
International Living

TO ERIC AND ORGANIZATIONS OPERATING UNDER AGREEMENTS WITH THE NATIONAL INSTITUTE OF EDUCATION. FURTHER REPRODUCTION OUTSIDE THE ERIC SYSTEM REQUIRES PERMISSION OF THE COPYRIGHT OWNER.

FL 004 011

Published by The Experiment Press, Putney, Vermont, USA

(c) The Experiment in International Living, June 1, 1968

PREFACE

More than a decade ago, The Experiment in International Living took its first step in the direction of language teaching. Recognizing that language facility is essential for understanding a people and their culture, The Experiment produced conversational books in German, Spanish, French and English with the collaboration of Experiment National Offices abroad: Estás en tu casa, Chez Nous en France, Zu Hause in Deutschland und Österreich, and At Home in the U.S.A. These books were a step in the right direction because they were designed to help participants acquire conversational ability in a foreign tongue beyond the traditional classroom study. An article in the November 1957 issue of the Modern Language Journal described the success which Experimenters achieved in learning to speak foreign languages as a result of their experience abroad.

Much has happened since then. Although The Experiment has been in existence more than 30 years, it has probably made some of its most significant strides in the last few years because of the addition of language courses. Dr. Donald B. Watt, The Experiment's Founder, realizing this remarked, "...When I heard about the new plan I said to myself this should be the greatest improvement in the Experiment method since the homestay was discovered...I see this as a turning point in The Experiment." Indeed it was. Pre-departure language training has placed The Experiment ahead of other international educational programs in the preparation of its members for their experiences abroad. Language training insures that participants possess at least a minimum ability to converse in the language of their host country. To date The Experiment has taught more than 30 languages to more than 5,000 students, and its orientation and training center, the School for International Training, has been recognized as an important language school in the United States.

The Experiment is indebted to the Department of the Army which engaged the specialists who devised the audio-lingual approach, based on structural linguistics, some twenty years ago; and also to the Peace Corps, many of whose groups it trained and during which it gained further insights and experience in the methodology and successes of the audio-lingual approach. Similar instruction was first attempted in June 1964 in the form of a three-week intensive program for Outbound Experimenters.

The development of EIL language texts is one of the more recent efforts of The Experiment to improve the quality of instruction. Hopefully these texts serve not only for Experimenters but also as a genuine contribution to the field of language teaching. Experiment materials, although prepared primarily for the Experimenter, also serve the individual who plans to go abroad for work, study or travel. The vocabulary and content are removed from the traditional classroom-teacher-blackboard syndrome so that the situations reflect an experience abroad--travel, meeting people, the first strange meal, visits to the city,

shopping, etc. The learner is placed in situations to which he can relate his own expectations and with which he can identify.

Because the traveler's primary need is to speak and comprehend oral language, the text presents colloquial yet standard native idiom which does not necessarily reflect the "academic language" of most texts. In addition to the spoken language, much should also be learned about non-verbal communication by observing one's teacher and other natives of the country in their use of hand gestures, facial expressions, etc. By learning both the spoken language and the extra-linguistic means of communicating, the traveler will be infinitely better prepared to understand and appreciate the experience he will undergo. The ability to communicate usually results in a more rapid adjustment abroad, a greater depth of knowledge, closer relationships, and a greater appreciation of the host culture.

The main point of departure for this course is to present a simple, uncluttered text which can be used easily by neophyte teachers. The text presents only the basic and essential features of the grammatical structure, leaving the more complicated patterns and finer nuances of language to a more advanced course of instruction. The vocabulary is carefully limited; the grammar is incomplete because it is restricted to the most essential forms. The text can usually be completed in an intensive program of about 100 to 125 hours, the equivalent of one academic year at an average institution. Visual aid charts and possibly recorded video tapes depicting the Conversations will eventually supplement the course.

The text can be used to best advantage by a teacher who is properly trained in audio-lingual methodology, and by one who has sufficient oral proficiency in the language. The instructor should refer to the Teacher's Handbook for additional instructions on technique and methodology. Although best results are obtained under the guidance of a teacher, the course can be adapted fairly easily to self study by any student familiar with the audio-lingual approach. The main source for oral language in this case is the set of correlated tapes which accompany the text.

Although the audio-lingual disciplines are emphasized in this course, the instructor may also wish to teach reading and writing in a longer course. These skills should be taught only after students have thoroughly mastered each unit orally. So that the text may also be used as a reading and writing workbook, all drills under the section entitled Pattern Practice are followed by blank spaces in which the student can write out answers which can then be corrected by the teacher.

Teachers and students of this course are especially reminded that completion of any unit of material does not in itself constitute language mastery. Once new vocabulary and structure is learned, the teacher must lead his students beyond the limitations of the written

text and insure that they can change, manipulate and control vocabulary and structure in other contexts. The ultimate goal, of course, is free conversation.

The teacher is encouraged to change Conversations so that they realistically reflect the cultural area which students plan to visit. For example, names, foods, geographical locations in the Conversations may be easily substituted for others. This immediately creates greater interest and relevancy for the learners.

The text is still in preliminary format and it will be appreciated if errors and discrepancies are reported to the Coordinator. Finally, the efforts of many persons went into the composition of each course of instruction; special appreciation goes to Mr. Georg Steinmeyer, of the SIT Foreign Language Office, and to Beatriz de Fantini, my wife, who served as assistant throughout the project. Their suggestions, help, and guidance were specially significant to the completion of this course.

Alvino E. Fantini
Coordinator

June 1969

SPIS RZECZY

Unit I

PRZED WYJAZDEM

Subject personal pronouns
The verb "to be"
Singular and plural nouns
Negation
Questions
Conjugations.

Unit II

W SAMOLOCIE

Word stress
Possessive adjectives
Case: nominative and genitive
Number and gender
Feminine, masculine and neuter nouns.
Forms of address. Vocative.
Past tense
Word order

Unit III

W URZĘDZIE CELNYM

Genitive case of nouns
Accusative case of nouns
Reflexive particle się
Subordinate clauses

Unit IV

SPOTKANIE Z RODZINĄ

Possessive pronouns
Possessive interrogative pronouns
Demonstrative pronouns
Reflexive possessive swój
Color identification

Unit V

W DOMU

Possessives pański, pana, and pani.

Plural forms panowie, panie, panstwo.

Genetive and accusative case of personal pronouns.

Possessive pronouns: jego, jej, ich.

Unit VI

PRZY KOLACJI

Singular and plural number in nouns

Noun declensions

Nominative singular and plural of adjectives

Unit VII

WYCIECZKA DO KRAKOWA

Instrumental case: nouns, adjectives, pronouns.

Polite commands

Comparison of adjectives

Unit VIII

W KAWIARNI

Locative case: nouns, adjectives, pronouns.

Conditional

Quantifying adverbs with the genetive

Short and long forms of personal pronouns

I

PRZED WYJAZDEM

Andrzej: Cześć Janek! Jak się masz?

Janek : Dziękuję dobrze, a ty?

Andrzej: Wspaniale! Czy wiesz, że wyjeżdżam jutro
do Polski?

Janek : Naprawdę? Jesteś podniecony?

Andrzej: Oczywiście. Zawsze marzyłem o wyjeździe
do Polski.

Janek : Gdzie będziesz mieszkać?

Andrzej: Będę mieszkać u rodziny polskiej w Krakowie.

Janek : Gdzie to jest?

Andrzej: Kraków leży na południu Polski.

Janek : Czy mówisz po polsku?

Andrzej: Tak, trochę. Uczę się polskiego w szkole.

Janek : Szczęśliwej podróży i powodzenia w Polsce!

(BEFORE THE TRIP)

Andrzej: Hi, Janek! How are you?

Janek : Fine, thanks. And you?

Andrzej: Great. Do you know that I leave for Poland
tomorrow?

Janek : Really? Are you excited?

Andrzej: Of course! I've always dreamed of going
to Poland.

Janek : Where will you live?

Andrzej: I shall live with a Polish family in Krakow.

Janek : Where is that?

Andrzej: In the South of Poland.

Janek : Do you speak Polish?

Andrzej: Yes, a little. I study it at school.

Janek : Have a safe trip, and good luck in Poland.

RELATED VOCABULARY

wczoraj, dzisiaj, jutro

północ, południe, wschód, zachód, centrum

zero, jeden, dwa, trzy, cztery, pięć, sześć, siedem, osiem,
dziewięć, dziesięć.

EXPRESSIONS

Jak się pan nazywa? Nazywam się Jan Kowalski.

Jak się pani nazywa? Nazywam się Janina Kowalska.

Jak się nazywasz?

Dzień dobry, dobry wieczór, dobranoc, dowidzenia.

Serwus; Co słychać? Wszystko w porządku.

Uwaga! proszę powtórzyć! Cisza! dobrze! bardzo dobrze!

nie dobrze! źle!

CONVERSATION PRACTICE

Jak się pan miewa? Dziękuję, dobrze.

Jak się pani miewa? Tak sobie.

Jak się pan ma? Bardzo dobrze.

Jak się pani ma? Doskonale.

Jak się masz? Świetnie.

Wyjeżdżasz jutro do Polski?

Wyjeżdża pan jutro do Europy?

Wyjeżdża pani do Ameryki?

Kiedy wyjeżdża pan do Polski?

Kiedy wyjeżdża pani do Polski?

Kiedy wyjeżdżasz do Europy?

Gdzie leży Kraków?

Gdzie leży Warszawa?

Gdzie leży Gdańsk?

Gdzie leży Lublin?

Czy mówi pan po polsku?

Czy mówi pani po angielsku?

Czy mówisz po francusku?

PRONUNCIATION DRILLS

ś	ź	ć	ź
cze <u>ś</u> ć	źle	cze <u>ś</u> ć	dzi <u>ę</u> kuje
Ka <u>s</u> ia	Zieli <u>ń</u> ski	oczywi <u>ś</u> cie	dzi <u>s</u> iaj
Zo <u>s</u> ia	późno	mieszka <u>ć</u>	dzi <u>e</u> ń dobry
Ba <u>g</u> ia	ziemia	ciocia	g <u>o</u> dzie
jest <u>e</u> ś	zielony	ściana	rodzina
sz(<u>sh</u> ow)	ż/rz	cz(<u>it</u> ch)	dż/drz
wiesz	dobrze	cze <u>ś</u> ć	wyjeżdżam
masz	wyjeżdżam	czy	dżungla
zawsze	marzyłem	oczywi <u>ś</u> cie	drzwi
będzies <u>z</u>	leży	uczę	drzewo
proszę	podróż	szczęśliwej	drzemać
ł(<u>w</u> et)	y(<u>s</u> it)	i(<u>h</u> e)	ę
marzy <u>ł</u> em	ty	Polski <u>ł</u>	dzi <u>ę</u> kuje
południe	czy	kino	mięso
mił <u>o</u>	leży	wino	język
ołów <u>e</u> k	syn	mi <u>n</u> a	męża

PATTERN PRACTICE

REPETITION DRILL

Mieszkać (live, stay, reside)

Ja mieszkam
ty mieszkasz
on mieszka
my mieszkamy
wy mieszkacie
oni mieszkają

wiedzieć (know)

ja wiem
ty wiesz
on wie
my wiemy
wy wiecie
oni wiedzą

mieć (have)

ja mam
ty masz
on ma
my mamy
wy macie
oni mają

mówić (speak)

ja mówię
ty mówisz
on mówi
my mówimy
wy mówicie
oni mówią

Person-Number Substitution

Ja mieszkam w Warszawie

on _ _ _ _ _

wy _ _ _ _ _

ty _ _ _ _ _

oni _ _ _ _ _

Krysia _ _ _ _ _

ona _ _ _ _ _

my _ _ _ _ _

Marysia i Jurek _ _ _ _ _

Ja mówię trochę po polsku

Wacek _ _ _ _ _

my _ _ _ _ _

ona _ _ _ _ _

ty _ _ _ _ _

Andrzej i Adam _ _ _ _ _

on _ _ _ _ _

wy _ _ _ _ _

Basia _ _ _ _ _

Ja wyjeżdżam jutro do Polski

Janek _ _ _ _ _

my _ _ _ _ _

ty _ _ _ _ _

Zosia i Marek _ _ _ _ _

ona _ _ _ _ _

wy _ _ _ _ _

Ja mam pióro

on _ _ _ _ _

wy_ _ _ _ _

Irena_ _ _ _ _

my_ _ _ _ _

Pan Stefan_ _ _ _ _

ty _ _ _ _ _

ona_ _ _ _ _

Helena i Hania_ _ _ _ _

Double Item Substitution

On mówi trochę po polsku

Ja _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (francuski)

my _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (angielski)

Andrzej _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (rosyjski)

ty_ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (hiszpanski)

Michał i Hania _ _ _ _ _

Ja wyjeżdżam jutro do Polski

on _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (Europa)

my _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (Rosja)

ty _ _ _ _ _

_____ (Francja)
 ona _____
 _____ (Anglia)
 Piotr i Teresa _____
 _____ (Hiszpania)

Ja mieszkam z rodziną polską w Warszawie

my _____

_____ (Kraków)

John Smith _____

_____ (Gdańsk)

oni _____

_____ (Lublin)

wy _____

_____ (Łódź)

Barbara _____

Replacement Drill

Jutro ja wyjeżdżam do Polski

_____ ty _____

_____ (Rosja)

_____ wyjeżdża _____

_____ (poniedziałek) _____

_____ (Francja)

_____ my _____

_____ (wtorek) _____

_____ (Ameryka)

_____ wyjeżdżają _____

_____ (środa) _____

Ja mam pióro i ołówek

_____ (zeszyt) _____

Zosia _____

_____ (długopis)

_____ (mamy) _____

_____ (okulary) _____

ty _____

_____ (lusterko)

_____ macie _____

_____ (puderniczka) _____

Ala i Danke _____

_____ (pomadke)

Repetition Exercise

Być + Infinitive

Ja będę mieszkać w Warszawie

ty będziesz mieszkać w Warszawie

on będzie mieszkać w Warszawie

my będziemy mieszkać w Warszawie

wy będziecie mieszkać w Warszawie

oni będą mieszkać w Warszawie

Będę mówić po polsku

będziesz mówić po polsku

będzie mówić po polsku

będziemy mówić po polsku

będziecie mówić po polsku

będą mówić po polsku

Exercises

Ja będę mieszkać w Krakowie

ty_ _ _ _ _

Andrzej i Michał _ _ _ _ _

ona_ _ _ _ _

wy_ _ _ _ _

my_ _ _ _ _

Halina _ _ _ _ _

oni_ _ _ _ _

Jim Doe _ _ _ _ _

GUIDED CONVERSATION

Andrzeju, zapytaj Geni jak się ona ma.

Andrzej: Genia, jak się masz?

Geniu, proszę odpowiedzieć, że dobrze.

Genia : Dziękuję, dobrze.

Heleno, proszę zapytać Adama czy wyjeżdża jutro do Polski.

Helena: Adam, wyjeżdżasz jutro do Polski?

Adamie, odpowiedz, że tak.

Adam : Tak, wyjeżdżam jutro do Polski.

Doroto, zapytaj się Adama gdzie będzie mieszkać.

Dorota: Gdzie będziesz mieszkać?

Adamie, powiedz, że będziesz mieszkać w Warszawie.

Adam : Będę mieszkać w Warszawie.

Kasiu, zapytaj Michała, gdzie leży Warszawa.

Kasia: Michał, gdzie leży Warszawa?

Michał, powiedz że Warszawa leży w centrum Polski.

Michał: Warszawa leży w centrum Polski.

Ireno, zapytaj Wiktora, czy mówi po polsku.

Irena: Wiktor, mówisz po polsku?

Wiktor, odpowiedz, że trochę.

Wiktor: Tak, mówię trochę po polsku.

Ireno, zapytaj gdzie uczył się mówić po polsku.

Wiktor, powiedz, że w szkole.

Wiktor: Uczyłem się polskiego w Sandanonie.

Translation Exercise

Do you know that I leave for Poland tomorrow?

I've always dreamed of going to Poland.

I shall live with a Polish family in Krakow.

Do you speak Polish?

Do you speak English?

Do you speak French?

Do you speak Russian?

Have a safe trip.

Good luck in Poland.

Good luck in Europe.

Good luck in Russia.

Have a safe trip and good luck in Poland.

SEN ANDRZEJA

kuszę was opowiedzieć o tym, co mi się sniło wczoraj.
 Położyłem się spać. Lecz nie mogłem zasnąć.
 Od kilku dni bolał mnie ząb i bolała mnie głowa.
 Wogóle byłem jeszcze wyczerpany podróżą do Polski.
 W końcu zasnąłem. I tu zaczęła się moja fantastyczna
 historia. Śniło mi się, że byłem młodym chłopcem.
 Do pokoju wleciał samolot. Szum motorów słyszałem
 już chwilę przedtem. Samolot okrążył lampę wysoko
 pod sufitem i wylądował na dywanie. Podjechały
 ruchome schodki i w drzwiczkach ukazała się stewart-
 deessa. Zaprosiła mnie do środka. Ubrałem się i wsiałem.
 Zahuczały znów motory, samolot wystartował i skierował
 się ku otwartemu oknu. Przeleciał nad dachami
 z maciejką i poszybował w przestworze księżycowym
 jasnym niebem bez chmur.

1. O czym chce opowiedzieć Andrzej ?
2. Czy mógł on zasnąć ?
3. Co mu dokuczało ?
4. Czym był on wyczerpany ?
5. Co wleciało do pokoju ?
6. Gdzie wylądował samolot ?
7. Kto ukazał się w drzwiczkach ?
8. Co zrobił Andrzej ?
9. Co zrobił samolot ?
10. Dokąd poszybował samolot ?

Grammatical SynopsisSubject Personal Pronouns

Singular	Flural
1st ja	my
2nd ty	wy
3rd on (masc.)	oni (masc.)
ona (fem.)	one (fem.)
ono (neuter)	

These pronouns are usually omitted; when used, they are emphatic.

Ty is used in addressing relatives, close friends or children; in addressing others the noun pan (to a man) and pani (to a woman) is used.

Definite or indefinite articles do not exist in Polish.

Pronouns to, co

To is a demonstrative pronoun (this, that, it);

Co is an interrogative pronoun (what ?)

Co to jest ? What's that ?

To jest pióro. This is a pen.

The verb " to be"

jest (is) is the singular and są (are) is the plural form of the Polish verb "to be".

Singular and plural nouns.

The nouns which agree with jest (is) are singular, those which agree with są (are) are plural.

To jest pióro This is a pen

To są pióra These are pen

These are demonstrative constructions :

to + jest / są + a noun

Negation

The verb is preceded by the negative particle nie (no)

To nie jest pióro. This isn't a pen

Questions

Replacement of a noun by the pronoun co (what) transforms a statement into a question.

To jest pióro. This is a pen.

Co to jest ? What's this ?

Questions calling for a yes-or-no answer are marked by the interrogative intonation.

To jest pióro ? Is this a pen ?

In more formal situations particle czy is added.

Czy to jest pióro ? Is this a pen ?

Conjugations

Three conjugations are distinguished in Polish and their endings in the present tense are as follows:

	I	II	III
1 sg	- ę		- am
2 sg	- esz	- ysz/-isz	- asz
3 sg	- e	- y/-i	- a
1 pl	- emy	- ymy/-imy	- amy
2 pl	- ecie	- ycie/-icie	- acie
3 pl	- ą		

II

W SAMOLOCIE

Andrzej: Patrz, będziemy lądować.

Hania : Jesteś bardzo podniecony.

Andrzej: Oczywiście, to jest moja pierwsza podróż
do Polski.

Hania : Dokąd jedziesz?

Andrzej: Do Krakowa. Będę tam mieszkać u polskiej
rodziny.

Hania : Naprawdę? Jak się nazywają?

Andrzej: Rodzina Kowalskich, ale jeszcze ich nie
zapoznałem.

Hania : Jak to załatwiłeś? Będziesz mieszkać u rodziny,
której jeszcze nie zapoznałeś?

Andrzej: Rodzinę tę wybrał mi program wymiany studentów.

Hania : Rozumię. Czy oni wiedzą że przyjeżdżasz dzisiaj?

Andrzej: Tak, napisałem im list.

Hania : A jak cię rozpoznają?

Andrzej: Wysłałem im również swoje zdjęcie.

Hania : Bardzo mądrze.

- - -

(On the plane)

Andrzej: Look. We are going to land.

Hania : You are very excited.

Andrzej: Of course. This is my first trip to Poland.

Hania : Where are you going?

Andrzej: To Krakow. I am going to live with a Polish
family there.

Hania : Is that so? What is their name?

Andrzej: The Kowalski family, but I have not met them yet.

Hania : How did you arrange this? You'll live with a family
you have never met?
Andrzej: The family was selected for me by a student exchange
program.
Hania : I see. Do they know you are arriving today?
Andrzej: Yes. I wrote them a letter.
Hania : And how will they recognize you?
Andrzej: I also sent them a picture of myself.
Hania : Very smart.

- - -

RELATED VOCABULARY

Samolot, auto, autobus, pociąg, kolejka, motocykl, rower;
Poniedziałek, wtorek, środa, czwartek, piątek, sobota, niedziela;
dzień, tydzień, miesiąc, rok, święto; podniecony, spokojny;
list, koperta, znaczek, pocztówka, widokówka, kartka, poczta;
zdjęcie, fotografia, portret, obraz, fotograf.; podróż, wycieczka;
jedenaście, dwanaście, trzynaście, czternaście, piętnaście,
szesnaście, siedemnaście, osiemnaście, dziewiętnaście, dwadzieścia;

EXPRESSIONS

Genialnie! Twardo! Ale draka! Ale babka! Paluszki lizać!
Nie martw się! Jakoś to będzie! Wszystko będzie w porządku!
Już, zaraz, chwileczkę, powoli, natychmiast;

CONVERSATION PRACTICE

1. Czy będziemy już lądować?
2. Czy to jest twoja pierwsza podróż do Polski?
3. Czy to jest wasza pierwsza wycieczka do Polski?
4. Jak się nazywa rodzina u której będziesz mieszkać?
5. Już ich zapoznałeś?
6. Jak ich zapoznałeś?
7. Kto ci wybrał tę rodzinę?
8. Czy oni wiedzą, że przyjeżdżasz dzisiaj?
9. Czy oni wiedzą, że przyjeżdżasz jutro?
10. Wysłałeś im swoje zdjęcie?

PRONUNCIATION DRILL

<u>cz</u>	<u>czsz</u>	<u>szcz</u>	<u>ść</u>
<u>czy</u>	<u>trzy</u>	<u>szczeka</u>	<u>ścieka</u>
<u>Czech</u>	<u>trzech</u>	<u>szczera</u>	<u>ściera</u>
<u>oczy</u> ma	<u>otrzyma</u>	<u>puszczy</u>	<u>puści</u>
<u>uczę</u>	<u>utrzy</u>	<u>deszczowa</u>	<u>teściowa</u>
<u>krucza</u>	<u>krutsza</u>	<u>wieszcz</u>	<u>wieść</u>
<u>źdź</u>	<u>źóź</u>	<u>l'</u> (million)	<u>l</u>
<u>gwiździe</u>	<u>gwiździe</u>	<u>list</u>	<u>lewy</u>
<u>jeździe</u>	<u>jeździe</u>	<u>szalik</u>	<u>kolor</u>
<u>droździe</u>	<u>droździe</u>	<u>Alina</u>	<u>naturalnie</u>
<u>zagwoźdźę</u>	<u>za gwoździe</u>	<u>tablica</u>	<u>bluzka</u>
<u>bruździe</u>	<u>bruździe</u>	<u>pali</u>	<u>pale</u>
<u>p</u>	<u>t</u>	<u>k</u>	
<u>pan</u>	<u>tak</u>	<u>kapelusz</u>	
<u>pale</u>	<u>ten</u>	<u>kaszel</u>	
<u>pudełko</u>	<u>teraz</u>	<u>kolor</u>	
<u>po polsku</u>	<u>teczka</u>	<u>kula</u>	
<u>Paweł</u>	<u>Teresa</u>	<u>Karol</u>	

PATTERN PRACTICE

REPETITION DRILL

Być--to be (present)

Ja jestem

ty jesteś

on jest

my jesteśmy

wy jesteście

oni są

Być--to be (past)

Ja byłem (byłam)

ty byłeś (byłaś)

on(one) był (była)

my byliśmy (byłyśmy)

wy byliście (byłyście)

oni(one) byli (były)

Być (future)

Ja będę

ty będziesz

on będzie

my będziemy

wy będziecie

oni będą

Nazywać się

Nazywam się

nazywasz się

nazywa się

nazywamy się

nazywacie się

nazywają się

Wybierać (past)

Ja wybrałem(łam)

ty wybrałeś (łaś)

on(ona) wybrał (ła)

my wybraliśmy (łyśmy)

wy wybraliście (łyście)

oni(one) wybrali (ły)

To jest mój ołówek
to jest twój ołówek
to jest jego ołówek
to jest jej ołówek
to jest nasz ołówek
to jest wasz ołówek
to jest ich ołówek

To jest moja książka
to jest twoja książka
to jest jego książka
to jest jej książka
to jest nasza książka
to jest wasza książka
to jest ich książka

To jest moje pióro
to jest twoje pióro
to jest jego pióro
to jest jej pióro
to jest nasze pióro
to jest wasze pióro
to jest ich pióro

4

Person-Number Substitution

Za godzinę będę lądować

(on) Za godzinę będzie lądować

(wy) _ _ _ _ _

(ty) _ _ _ _ _

(my) _ _ _ _ _

(ona) _ _ _ _ _

(oni) _ _ _ _ _

(ja) _ _ _ _ _

(one) _ _ _ _ _

To jest moja pierwsza podróż do Polski

to jest (on) pierwsza podróż do Polski

_ _ _ _ _ (my) _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (ona) _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (oni) _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (ja) _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (wy) _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (ty) _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (one) _ _ _ _ _

Podróż do Polski załatwił mi program wymiany studentów

Podróż do Polski załatwił mi (on)

_ _ _ _ _ (wy)

_ _ _ _ _ (ty)

_ _ _ _ _ (Orbis)

_ _ _ _ _ (matka)

_ _ _ _ _ (Pan Kowalski)

_ _ _ _ _ (oni)

_ _ _ _ _ (moja siostra)

Double Item Substitution

Czy oni wiedzą że przyjeżdżasz dzisiaj?

-- wy -----
 ----- jutro
 -- ona -----
 -- rodzina Kowalskich -----
 ----- we wtorek
 -- twoja siostra -----
 ----- za godzinę
 -- twoja teściowa -----
 ----- pociągiem
 -- on -----
 ----- autobusem

Wysłałem im również swoje zdjęcie

On -----
 ----- ubrania
 ona -----
 ----- papiery
 Ciocia Fela -----
 ----- rzeczy
 my -----
 ----- pieniądze
 oni -----
 ----- dolary
 ty -----

REPLACEMENT DRILLS

Jadę do Krakowa, będę tam mieszkać u polskiej rodziny.

_____ (Warszawa) _____

Ty _____

_____ (amerykańska) _____

_____ (Chicago) _____

On _____

_____ (gościć) _____

_____ (Nowy York) _____

Genia _____

_____ (znajoma) _____

_____ (Lublin) _____

_____ (nocować) _____

Wczoraj byłem na poczcie wysłać list

Dzisiaj _____

_____ (pocztówka)

_____ (on) _____

Przedwczoraj _____

_____ kupić _____

_____ (my) _____

_____ (znaczki)

W środę _____

_____ Krysia _____

Repetition Exercise

Czyja to jest gazeta? To jest moja gazeta.
 Czyj to jest zeszyt? To jest mój zeszyt.
 Czyje to jest pióro? To jest moje pióro.
 Czyje to są okulary? To są moje okulary.

Czy tam jest pana gazeta? Nie, tam nie ma mojej gazety.
 Czy tam jest pana zeszyt? Nie, tam nie ma mojego zeszytu.
 Czy tam jest pana pióro? Nie, tam nie ma mojego pióra.
 Czy tam są pana okulary? Nie, tam nie ma moich okularów.

Gdzie jest pan Jan? Pana Jana nigdzie nie ma.

Gdzie jest pani Wanda? Pani Wandy nigdzie nie ma.

Exercise

To jest moja gazeta
 To jest (on) gazeta
 _ _ _ _ _ zeszyt
 _ _ _ _ _ (ja) _ _ _ _
 _ _ _ _ _ pióro
 _ _ _ _ _ (on) _ _ _ _
 _ _ _ _ _ książka
 _ _ _ _ _ (ty) _ _ _ _
 _ _ _ _ _ okulary
 _ _ _ _ _ (pan) _ _ _ _
 _ _ _ _ _ dolary
 _ _ _ _ _ (pani) _ _ _ _

GUILTED CONVERSATION

Pani Elżbieto, proszę się zapytać pana Adama, czy będziemy już lądować.

Pani Elżbieta: Panie Adamie, będziemy już lądować?

Panie Adamie, proszę odpowiedzieć, że będziemy lądować za godzinę.

Pan Adam: Będziemy lądować za godzinę.

Pani Ewo, proszę się zapytać pana Adama, czy jest bardzo podniecony.

Pani Ewa: Panie Adamie, jest pan bardzo podniecony?

Panie Adamie, proszę odpowiedzieć, że nie.

Pan Adam: Nie, jestem bardzo spokojny.

Pani Heleno, proszę się zapytać pana Adama, dlaczego nie jest podniecony.

Pani Helena: Panie Adamie, dlaczego nie jest pan podniecony?

Panie Adamie, proszę odpowiedzieć, że nie jest pan podniecony,
ponieważ to jest pańska piąta podróż do Polski.

Pan Adam: Nie jestem podniecony, ponieważ jest to moja piąta
podróż do Polski; wszystko będzie w porządku.

Pawle, zapytaj się Teresy, jak się nazywa rodzina u której będzie
mieszkać.

Paweł: Tereso, jak się nazywa rodzina, u której będziesz mieszkać?

Tereso, odpowiedz, że będziesz mieszkać u rodziny Zielińskich.

Teresa: Będę mieszkać u rodziny Zielińskich.

Janku, zapytaj się Teresy, kto jej załatwił wyjazd do Polski.

Janek: Kto ci załatwił wyjazd do Polski?

Tereso, odpowiedz że program wymiany studentów.

Teresa: Program wymiany studentów załatwił mi wyjazd do Polski.

Piotrze, zapytaj się Teresy, jak ją rozpozna rodzina Zielińskich.

Piotr: Tereso, jak cię rozpozna rodzina Zielińskich?

Tereso, powiedz że wysłałaś im swoje zdjęcie.

Teresa: Wysłałam im swoje zdjęcie.

TRANSLATION EXERCISE

1. You are very excited
2. You are very calm
3. You are very smart
4. This is my first trip to Poland
5. This is my first trip to Europe
6. This is my first trip to Russia
7. This is my first trip to Poland and Russia
8. I am going to live with a Polish family
9. I am going to live with an American family
10. What is their name?
11. The family was selected for me by a student exchange program.
12. I wrote them a letter.
13. I wrote them a postcard.
14. I sent them my picture.

Narrative

DZIENNIK ANDRZEJA

Już niedługo będziemy lądować. Czuję, że jestem bardzo podniecony i wzruszony. Ciekawe jak mi się ułoży pobyt w Polsce. Jak mnie powita rodzina Kowalskich ? Czy będą mnie oczekiwać ? Czy mnie rozpoznają ? Chyba tak. Wyślę im swoje zdjęcie. Zresztą, mam zdjęcie ich córki. Żadna babka ! Nie martw się, Andrzej. Jakoś to będzie !

1. Co robi Andrzej ?
2. Co myśli Andrzej ?
3. Czy Andrzej jest podniecony ?
4. Jest on również wzruszony ?
5. Jak się nazywa rodzina, do której jedzie Andrzej ?
6. Czy oni go poznają ?
7. Czy Andrzej wyśle im swoje zdjęcie ?
8. Czyje zdjęcie ma Andrzej ?
9. Czy panna Kowalska jest ładna ?
10. Jak pociesza się Andrzej ?

GRAMMATICAL SYNOPSIS

Word stress

With few exceptions, Polish word stress is fixed on the prefinal syllable of polysyllabic words.

Possessive adjectives

czyj (whose), mój (my) and pański (your) are possessive adjectives

Czyj to jest ołówek? Whose pencil is that?

To jest mój ołówek. This is my pencil.

To jest pański ołówek. This is your pencil(sir)

Case : Nominative and Genitive

Polish nouns, pronouns and adjectives occur in different forms depending on their function or position in a sentence. The case functioning as the subject is called nominative.

Pan Karol jest.	Charles is present.
Tu sa okulary.	The glasses are here.
Tu jest gazeta.	The newspaper is here.

The case depending on the impersonal expression nie ma (there isn't) is called genitive

Pana Karola nie ma.	Charles is absent.
Tu nie ma okularów.	The glasses aren't here.
Tu nie ma gazety.	The newspaper isn't here.

Number and Gender

Polish adjectives distinguish number and gender, in addition to cases.

	Sg.			Pl.
	Fem.	Masc.	Neut.	
Nom.	czyja moja pańska	czyj mój pański	czyje moje pańskie	czyje moje pańskie
Gen.	czyjej mojej pańskiej	czyjego mojego pańskiego		czyich moich pańskich

Feminine, Masculine and Neutral Nouns

Polish nouns fall into three classes according to the gender of the adjectives accompanying them.

Feminine nouns - those which go with the feminine forms
czyja, moja, pańska

Masculine nouns - those which go with the masculine forms
czyj, mój, pański.

Neuter nouns - those which go with the neuter forms
czyje, jego, panią.

Forms of Address. Vocative.

In addressing someone the vocative case is used.

Panie profesorze !

The expressions proszę pana and proszę pani, are used often, especially in questions.

Proszę pani, czy to są pani okulary?
(Are these your (f.) glasses ?)

In less formal situations the vocatives of pan and pani are followed by the vocative of a person's name.

Dzień dobry, panie Karolu.	Hello, Charles.
Dobranoc, pani Mario.	Good night, Mary.

Past Tense

While the endings of the present tense distinguish three conjugations, the endings of the past tense are uniform for all the verbs in the language. The past tense of the verb być (to be) can serve as a model. (p II - 5)

Word Order

Word order is freer in Polish than in English.

Tu nie ma pańskiej książki. Your (m.) book isn't here.

This sentence is neutral. Its several variations mark special emphasis :

Pańskiej książki tu nie ma.	<u>Your</u> book isn't here.
Książki pańskiej tu nie ma.	Your <u>book</u> isn't here.
Nie ma tu pańskiej książki.	Your book <u>isn't</u> here.
Tu pańskiej książki nie ma.	Your book isn't <u>here</u> .

III

W URZĘDZIE CELNYM

Andrzej: Przyjechaliśmy w końcu! Nie mogę uwierzyć
że już jesteśmy na miejscu.

Hania : Przypuszczam, że musimy teraz przejść wraz
z bagażem przez inspekcję celną.

Andrzej: Och, moja walizka jest tak ciężka. Myślę, że
zabrałem za dużo rzeczy.

Hania : Tak zazwyczaj bywa.

Andrzej: Następnym razem wezmę mniejszy bagaż.

Andrzej: To musi być Urząd Celny.

Hania : Tak, jest tu dużo urzędników. Ciekawe, jak
długo nam to weźmie.

Andrzej: Myślę, że niedługo.

Celnik : Dzień dobry. Czy ma pan coś do oclenia?

Andrzej: Nie przypuszczam. Jestem turystą.

Celnik : Poproszę również pański paszport.

Andrzej: Oczywiście! Proszę bardzo.

- - -

(At customs)

Andrzej: We've finally arrived. I cannot believe we're
already here.

Hania : I suppose we have to take our luggage through
customs now.

Andrzej: Oh, my suitcase is so heavy. I think I brought
to many things.

Hania : That's what usually happens.

Andrzej: Next time I will bring less.

Andrzej: This must be the Customs Office. I wonder how
long this will take.

Hania : Not long, I think.

Officer: Good day. Do you have anything to declare, sir?

Andrzej: I don't suppose so. I'm a tourist.

Officer: May I also see your passport, please?

Andrzej: Of course! Here it is.

- - -

RELATED VOCABULARY

walizka, kufer, teczka, paczka, tobołek;

ciężka, lekka, dużo, mało; rzeczy, manatki, ciuchy;

Tak bywa, zdarza się; w przyszłości; długo, niedługo, krótko;

przypuszczam, wątpię; turysta, wycieczkowiec, z wizytą, emigrant.

paszport, papiery, dokumenty, legitymacja, wiza, przepustka;

dwadzieścia jeden, dwadzieścia dwa... dwadzieścia dziewięć, trzy-
dziesiąć.

Expressions:

Czy ma pan pieniądze? Czy ma pan papierosy? Czy ma pan wódkę?

Czy ma pan dolary? Nie ma frajerów!

Bujać to my, ale nie nas! Cwaniacy!

CONVERSATION PRACTICE

1 . Czy Andrzej się cieszy że w końcu przyjechał do Polski?

2 . Czy może on w to uwierzyć?

3 . Co trzeba zrobić z bagażem po przyjeździe?

4 . Czy bagaż Andrzeja jest lekki?

5 . On przywiózł za mało rzeczy?

6 . Czy to się często zdarza z turystami amerykańskimi?

7 . Co zrobi Andrzej następnym razem?

8 . Czy to jest urząd celny?

9 . Dlaczego myślisz, że to jest urząd celny?

10. Jak długo weźmie im przeprawa celna?

11. Czy Andrzej ma coś do oclenia?

12. Czy Andrzej jest emigrantem?

13. O co jeszcze prosi celnik?

PRONUNCIATION DRILL

<u>u</u> /ó(do)	<u>e</u> (let)	<u>a</u> (known)	<u>a</u> (father)
w <u>u</u> j/mó <u>j</u>	e <u>t</u> er	w <u>a</u> sy	a <u>t</u> ak
b <u>u</u> t/robó <u>t</u>	s <u>e</u> n	w <u>a</u> wó <u>z</u>	t <u>a</u> ka
k <u>u</u> ż/kó <u>z</u>	e <u>f</u> ekt	b <u>r</u> azowy	r <u>a</u> ma
<u>p</u> '(spew)	<u>k</u> '(skew)	<u>b</u> (bay)	<u>b</u> '(imbue)
p <u>i</u> k <u>i</u>	k <u>i</u> edy	b <u>u</u> da	b <u>i</u> let
k <u>i</u> p <u>i</u>	k <u>i</u> eszeń	b <u>a</u> da	b <u>i</u> ały
p <u>i</u> es	piask <u>i</u>	b <u>u</u> ry	b <u>i</u> urko
<u>g</u> (gay)	<u>g</u> '(ague)	<u>d</u> (width)	<u>f</u> (foe)
<u>g</u> ada	no <u>g</u> i	<u>d</u> roga	<u>f</u> asola
<u>d</u> roga	<u>g</u> ips	<u>d</u> obry	sz <u>a</u> fa
<u>g</u> roby	<u>g</u> ielda	pogod <u>a</u>	sz <u>e</u> f
<u>s</u> /(so)	<u>h</u> / <u>ch</u>	<u>h</u> '/ <u>ch</u> '	<u>f</u> '(few)
f <u>a</u> sola	herbat <u>a</u> /de <u>ch</u>	Hilary/ <u>Ch</u> iny	<u>f</u> ilm
f <u>e</u> styn	h <u>o</u> tel/ <u>ch</u> łop	Hindus/ <u>ch</u> ichot	kalaf <u>i</u> or
szó <u>s</u> ty	h <u>a</u> k/ <u>ch</u> aura	Hilary/ <u>ch</u> irurg	ofi <u>a</u> ra

PARLOR PRACTICE

Repetition Drill

Przyjechać(m)-to arrive

Przyjechałem do Polski

przyjechałeś do Polski

przyjechał do Polski

przyjechaliśmy do Polski

przyjechaliście do Polski

przyjechali do Polski

Przyjechać(f)

Przyjechałam do Europy

przyjechałaś do Europy

przyjechała do Europy

przyjechałyśmy do Europy

przyjechałyście do Europy

przyjechały do Europy

Accusative

Czy ma pan gazetę? Tak, mam gazetę.

Czy ma pan zeszyt? Tak, mam zeszyt.

Czy ma pan długopis? Tak, mam długopis.

Czy ma pan pióro? Tak, mam pióro.

Czy ma pan zdjęcie? Tak, mam zdjęcie.

Czy ma pan okulary? Tak, mam okulary.

Czy ma pan pieniądze? Tak, mam pieniądze.

Genetive

Nie, nie mam gazety.

Nie, nie mam zeszytu.

Nie, nie mam długopisu.

Nie, nie mam pióra.

Nie, nie mam zdjęcia.

Nie, nie mam okularów.

Nie, nie mam pieniędzy.

Person- Number Substitution

Czytam ciekawą książkę

(my) _ _ _ _ _

(Andrzej) _ _ _ _ _

(ty) _ _ _ _ _

(wy) _ _ _ _ _

(Krysia i Adam) _ _ _ _ _

(ona) _ _ _ _ _

(ja) _ _ _ _ _

(one) _ _ _ _ _

Wczoraj przyjechałem do Polski

_ _ _ _ _ (on) _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (Alina) _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (wy) _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (Irena i Dorota) _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (my) _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (ty) _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (Wacek) _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (ja) _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (oni) _ _ _ _ _

Double Item Substitution

Kupiliśmy zeszyt

_____(książka)

oni _____

_____(długopis)

wy _____

_____(pióro)

Andrzej _____

_____(okulary)

ja _____

_____(koszula)

ty _____

_____(sukienka)

Basia _____

Nie, ja nie kupiłem zeszytu

_____(książka)

oni _____

_____(długopis)

wy _____

_____(pióro)

Andrzej _____

_____(okulary)

my _____

_____(koszula)

ty _____

_____(sukienka)

Basia _____

Replacement Drill

Moja walizka jest bardzo ciężka

----- lekka

Twoja -----

----- teczka -----

----- ładna

Jego -----

----- koleżanka -----

----- zgrabna

----- siostra -----

Jej -----

----- mądra

----- brat -----

Czy ma pan coś do oczenia?

----- pani ----- ?

----- powiedzenia?

----- pani Zosia -----

----- załatwienia?

----- pan Kowalski -----

----- ogłoszenia?

----- pani Zielińska -----

----- zademonstrowania?

Następnym razem wezmę mniejszy bagaż.

----- lżejszy -----

W przyszłości -----

----- ty -----

-----Xadunek
 -----cięższy-----
 Jutro-----
 -----my-----
 -----lepszy-----
 -----namiot
 -----oni-----
 na drugi rok-----

REPETITION EXERCISE

Uczę się polskiego
 Uczę się angielskiego
 Uczę się rosyjskiego
 Uczę się niemieckiego
 Uczę się francuskiego
 Uczę się hiszpańskiego

Tu się mówi po polsku
 Tu się mówi po angielsku
 Tu się mówi po rosyjsku
 Tu się mówi po niemiecku
 Tu się mówi po francusku
 Tu się mówi po hiszpańsku

Exercise

Ja mówię po polsku

ty -----

----- (rosyjski)

on -----

----- (niemiecki)

my -----

----- (francuski)

wy -----

----- (hiszpański)

oni -----

GUIDED CONVERSATION

Pani Basiu, proszę się zapytać pana Romana, czy lubi podróżować.

Pani Basia: Panie Romanie, lubi pan podróżować?

Panie Romanie, proszę odpowiedzieć, że tak.

Pan Roman: Tak, pani Basiu, bardzo lubię podróżować.

Zosiu, zapytaj się Tomka, czy może uwierzyć, że wyjeżdża za dwa tygodnie do Polski.

Zosia: Tomku, możesz uwierzyć że już za dwa tygodnie wyjeżdżasz do Polski?

Tomku, odpowiedz, że nie; nie możesz w to uwierzyć.

Tomek: Nie, nie mogę w to uwierzyć.

Piotrze, zapytaj się Kasi, czy wiezie do Polski dużo bagażu.

Piotr: Kasiu, wiesz dużo bagażu do Polski?

Kasiu, odpowiedz, że nie; masz tylko dwie walizki, kufer, dwie teczki, trzy paczki i tobołek.

Kasia: Chyba nie; mam tylko dwie walizki, kufer, dwie teczki, trzy paczki i tobołek.

Józefie, zapytaj się ile to wszystko razem waży.

Józef: Ile to wszystko razem waży, Kasiu?

Kasiu, odpowiedz, że około osiemdziesięciu funtów.

Kasia: Myślę, że około osiemdziesięciu funtów.

Ryszardzie, powiedz Kasi, że będzie musiała połowę swoich ciuchów wysłać nazad do domu.

Ryszard: Kasiu, nie chcę cię straszyć, ale będziesz musiała wysłać połowę swoich ciuchów do domu.

Kasiu, powiedz, że myślałaś, że w twojej grupie są dżentelmeni i oni ci pomogą.

Kasia: Myślałam, że w mojej grupie są dżentelmeni i oni mi pomogą.

TRANSLATION EXERCISE

1. We've arrived.
2. We've finally arrived.
3. I can not believe it.
4. I can not believe we are here.
5. I can not believe we are already here.
6. Oh, my suitcase is so heavy.
7. Oh, my suitcase is so light.
8. Oh, my friend(girl) is so pretty.
9. Oh, my friend(boy) is so handsome.
10. Oh, my friend is so smart.
11. I think I brought too many things.
12. I think I brought too little things.
13. How long will this take?
14. How long do we have to wait?
15. May I see your passport?
16. May I see your picture?
17. May I see your documents?
18. May I see your identification?
19. All is in order.
20. Next, please.

Narrative

Zapoznałem wreszcie swoją polską rodzinę. Bardzo przyjemni ludzie. Czekali na mnie na lotnisku z kwiatami.

Tego się nie spodziewałem. O dwunastej w nocy i do tego taka psucona pogoda; straszna ulewa i bardzo zimno.

Zapowiada się dobrze, jak na początek.

Żeby tylko przestało padać. Schroniłem się pod parasolem "siostry". Ale kociak! Żadniejsza niż na zdjęciu.

Niech pada.

1. Czy Andrzej już zapoznał swoją polską rodzinę ?
2. Jakie wrażenie zrobili oni na nim ?
3. Dlaczego się Andrzej zdziwił ?
4. Jaka była pogoda ?
5. Była cudowna pogoda ?
6. O której godzinie przyleciał samolot ?
7. Gdzie schronił się Andrzej ?
8. Dlaczego nie schronił się pod parasolem "brata" ?
9. Czy Andrzej marzy o cudownej pogodzie ?
10. Czy podoba mu się jego "siostra" ?

Nigdy w życiu nie byłem na takiej wysokości. Rozsądzając się wokoło : na fotelach siedziało dwunastu panów i jakaś sympatyczna pani w zielonym kostiumie. Uśmiechnęła się, skinęła na mnie palcem ; pokazała wolne miejsce obok siebie. Podziękowałem i usiadłem.

- Jestem twoją ciocią - powiedziała. - Nie poznajesz mnie chłopczyku ? - Nie poznaję - odpowiedziałem; zaraz dodałem grzecznie - ciociu.

Nigdy nie przypuszczałem, że mam ciocię w Polsce. Jednak jako dobrze wychowany chłopiec nigdy nie zaprzeczam starszym. Zresztą, jedna ciocia więcej nigdy jeszcze nie zaszkodziła. I to w Polsce.

Ciocia wyjęła z torby podróżnej jakąś książkę, nachyliła się do mnie i powiedziała tajemniczo, pokazując oczami pasażerów : - Dwunastu rozbójników. Także nie poznajesz ?

Spojrzałem : nic podobnego. Byli to prawdopodobnie kupcy zagraniczni, którzy lecieli na międzynarodowe targi do Poznania. Poznałem ich po tym, że wszyscy trzymali w rękach prospekty. W prospektach były kolorowe rysunki polskich maszyn i przetworów spożywczych. Lecz nie zaprzeczyłem cioci, bo była bardzo sympatyczna, chociaż uważała mnie za zupełnie dziecko.

1. Kto siedział w samolocie ?
2. Co zrobiła pani w zielonym kostiumie ?
3. Co oznajmiła ona Andrzejowi ?
4. Czy Andrzej ma naprawdę ciocię w Polsce ?
5. Czy Andrzej zachowywał się jak dobrze wychowany chłopiec ?
6. Co powiedziała Andrzejowi ciocia o pasażerach ?
7. Czy Andrzej jej uwierzył ?
8. Kim, według przypuszczeń Andrzeja, byli pasażerowie ?
9. Po czym on ich poznał ?
10. Za kogo uważała ciocia Andrzeja ?

Grammatical SynopsisGenitive case of nouns

In addition to being used with the expression "nie ma", the genitive case is also used when the object depends on a negated verb.

Nie mam gazety.	I don't have a newspaper.
Nie widzę zdjęcia.	I don't see a snapshot.
Nie kupiłem papierosów.	I didn't buy cigarettes.

The genitive case is also used to indicate possession. The genitive case ending serves the same purpose as does the English 's or of.

To jest książka nauczyciela.	This is the teacher's book.
To jest okno mieszkania.	This is the window of the apartment.

The preposition u is always followed by the genitive case.

Byłem u dziadka.	I visited at grandpa's
Andrzej mieszka u Kowalskich.	A. lives at Kowalski's.

The genitive case appears in answer to the questions kogo ? (gen. of kto ?) and czego ? (gen. of co ?).

Accusative case of nouns

The direct object of a verb is in the accusative case.

It answers the question kogo ? co ?

Na kogo czekasz ?	Czekam na Jurka.
Co masz ?	Mam gazetę.
(Who are you waiting for ? I'm waiting for Jurek.)	
(What do you have ? I have a newspaper.)	

Most feminine nouns end in -e in the accusative case.

Masculine nouns referring to living beings have the same ending in the accusative case as in the genitive.

Masculine and neuter nouns referring to things are the same in the accusative case as in the nominative.

Reflexive particle się.

The reflexive particle się denotes :

- a) action upon the actor

Uczę się polskiego. I'm studying Polish.

- b) mutual or reciprocal action

Znamy się. We know each other.

- c) action without a specified actor

Tak się nie mówi. One doesn't say it this way.

Jak się mówi po polsku... How do you say in
Polish...

Some verbs are always accompanied by się

Kto się boi? Who is afraid?

The particle się occurs with some verbs modifying
or changing entirely their basic meaning.

mówi	says	mówi się	it is said, one says
nazywam	I name	nazywam się	I am named, my name is
mam	I have	mam się (dobrze)	I feel (fine)

Subordinate clauses

Subordinate clauses are introduced by the particles że (that)
czy (whether, if), or by any question word.

Wiem, że pan pali. I know that you smoke.

Myślę, że niedługo. Not long, I think.

Nie wiem, czy pani pali. I don't know whether you smoke.

Nie wiem, jak się to mówi. I don't know how one says that.

IV

SPOTKANIE Z RODZINĄ

Andrzej: Trochę się niepokoję. Jak mnie przywita moja rodzina?

Hania : Nie martw się. Myślisz że cię oni tu oczekują?

Andrzej: Oczywiście. Czy widzisz tę kobietę? Ona mogłaby być moją matką.

Hania : Tak, ona mogłaby być moją też; idzie tu ze zdjęciem w ręku.

Pani Kowalska: Pan Andrzej? Czy jest pan moim amerykańskim synem?

Andrzej: Pani Kowalska? Bardzo mi przyjemnie.

Pani Kowalska: Mnie również. Cieszy mnie także, że pan tak dobrze mówi po polsku.

Andrzej: Rozumię dosyć dobrze gdy mówi się wolno.

Pani Kowalska: Chodźmy. Chcę pana zapoznać z pańskim ojcem, bratem i siostrą.

Andrzej: Dobrze. Chciałbym bardzo ich zapoznać.

Pani Kowalska: Mamy nadzieję, że będzie się pan czuł dobrze w naszym domu.

Andrzej: Z pewnością.

(Meeting the family)

Andrzej: I am a bit worried. How will my family greet me?

Hania : Don't worry. Do you think they are awaiting you here?

Andrzej: Sure. Do you see that woman? She could be my mother.

Hania : Yes, she could be mine too; she is coming here with a picture in her hand.

Mrs. Kowalska: Andrzej? Are you my American son?

Andrzej: Mrs. Kowalska? I am so pleased to meet you.

Mrs. Kowalska: Me too. And I am so happy you speak Polish so well.

Andrzej: I can understand fairly well when you speak slowly.
 Mrs. Kowalska: Let's go. I want to introduce you to your father,
 your brother and your sister.
 Andrzej: Fine. I would like very much to meet them.
 Mrs. Kowalska: We hope you will like your stay in our home.
 Andrzej: I am sure I will.

RELATED VOCABULARY

Rodzina: ojciec, matka, syn, córka, dzieci, wujek, ciotka, dziadek,
 babka, krewni;
 kobieta, mężczyzna, człowiek, ludzie, kolega, koleżanka, przyjaciel,
 przyjaciółka, małżeństwo, rozwód;
 czterdzieści, pięćdziesiąt, sześćdziesiąt, siedemdziesiąt, osiem-
 dziesiąt, dziewięćdziesiąt, sto, tysiąc, milion.

EXPRESSIONS:

Bardzo mi miło, bardzo mi przyjemnie, bardzo mi żal; ależ oczywiście
 no pewnie, owszem, niestety; przepraszam, bardzo proszę, nic nie
 szkodzi, to nie; niewątpliwie.

CONVERSATION PRACTICE

1. Dlaczego niepokoi się Andrzej?
2. Czy Andrzeja oczekują?
3. Kto oczekuje Andrzeja?
4. Czy kobieta, która idzie w stronę Andrzeja, mogłaby być jego
matką?
5. Co ona trzyma w ręku?
6. Co mówi pani Kowalska?
7. Z czego cieszy się pani Kowalska?
8. Czy Andrzej dobrze mówi po polsku?
9. Z kim chce pani Kowalska zapoznać Andrzeja?
10. Czy Andrzejowi będzie się podobało u Kowalskich?

PRONUNCIATION DRILL

<u>v</u> (vest)	<u>z</u> (zest)	<u>c</u> (Switzerland)	<u>n</u> (noot)
<u>wa</u> za	<u>z</u> razy	<u>c</u> yrk	<u>m</u> ecz
<u>wa</u> żny	<u>z</u> żył	<u>c</u> órka	<u>m</u> amut
<u>ży</u> wy	<u>z</u> woły	<u>c</u> ena	<u>m</u> yż
<u>v'</u> (view)	<u>n</u> (cannon)	<u>n'</u> (canyon)	<u>m'</u> (mute)
<u>w</u> ino	<u>p</u> an	<u>n</u> igdy	<u>m</u> ila
<u>w</u> iosna	<u>r</u> ana	<u>p</u> omnik	<u>m</u> iecz
<u>w</u> iera	<u>n</u> ocny	<u>p</u> ań	<u>m</u> niej
<u>r</u> (rolled)	<u>j</u> (yet)	<u>u</u> (wet)	
<u>ry</u> ba	<u>j</u> estem	<u>a</u> uto	
<u>row</u> er	<u>j</u> utro	<u>E</u> uropa	
<u>ser</u> ce	<u>j</u> aika	<u>E</u> urazja	

PATTERN PRACTICE

Repetition Drill

<u>Widzieć</u> (to see)	<u>Mieć nadzieję</u> (to have hope)
Widzę dom	Mam nadzieję
widzisz dom	masz nadzieję
widzi dom	ma nadzieję
widzimy dom	mamy nadzieję
widzicie dom	macie nadzieję
widzą dom	mają nadzieję

Być pewnym(to be sure)

Jestem pewny(a)

jesteś pewny(a)

jest pewny(a)

jesteśmy pewni(e)

jesteście pewni(e)

są pewni(e)

Jakiego koloru jest pańska teczka? Moja teczka jest czarna.

Jakiego koloru jest pański krawat? Mój krawat jest granatowy.

Jakiego koloru jest pańskie ubranie? Moje ubranie jest brązowe.

Jakiego koloru są pańskie buty? Moje buty są ciemnobrązowe.

Czy ten pan ma czarną teczkę? Nie, on nie ma czarnej teczki.

Czy ten pan ma granatowy krawat? Nie, on nie ma granatowego
krawatu.

Czy ten pan ma brązowe ubranie? Nie, on nie ma brązowego ubrania.

Czy ten pan ma ciemnobrązowe buty? Nie, on nie ma ciemnobrązowych
butów.

Person-Number Substitution.

Widzę młoda kobietę

Stefan_ _ _ _ _

ty_ _ _ _ _

Basia_ _ _ _ _

my_ _ _ _ _

Heniek i Józef_ _ _ _ _

wy_ _ _ _ _

Krysia i Kasia_ _ _ _ _

Mam nadzieję że będzie ładna pogoda

Wiktor_ _ _ _ _

ty_ _ _ _ _

my_ _ _ _ _

Irena i Zbyszek_ _ _ _ _

ona_ _ _ _ _

ja_ _ _ _ _

Hania_ _ _ _ _

Moi rodzice_ _ _ _ _

on_ _ _ _ _

Jestem pewny, że będzie padać deszcz.

my_ _ _ _ _

Janek_ _ _ _ _

Ela i Edek_ _ _ _ _

ty_ _ _ _ _

ona_ _ _ _ _

wy_ _ _ _ _

one_ _ _ _ _

Krysia_ _ _ _ _

Double Item Substitution

Ona idzie tu ze zdjęciem

ja_ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (gazeta)

my_ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (ołówek)

Jacek_ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (wódka)

Zosia i Ewa _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (wino)

wy _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (tort)

oni _ _ _ _ _

Ciesz się, że pan mówi po polsku

ciesz się, _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (angielski)

Jestem zdziwiony, _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (rosyjski)

Jestem wzruszony, _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ (francuski)

Jestem zachwycony _ _ _ _ _

Replacement Drill

Jak mnie przywita moja rodzina?

_ _ _ (ty) _ _ _ _ _ ?

_ _ _ _ _ (twoja) _ _ _ ?

_ _ _ _ _ siostra ?

Czy _ _ _ _ _ ?

_ _ _ (my) _ _ _ _ _ ?

_ _ _ _ _ (wpuścić) _ _ _ _ _ ?

_ _ _ _ _ matka?

_ _ _ _ _ (jego) _ _ _ _ _ ?

Kiedy _ _ _ _ _ ?

_ _ _ (wy) _ _ _ _ _ ?

_____ (ugosćić) _____ ?
 _____ ojciec?
 Czym _____ ?
 _____ (oni) _____ ?
 _____ (przegonić) _____ ?

Moja matka idzie tu ze zdjęciem w ręku.

_____ (bukiet) _____
 _____ ojciec _____
 _____ (lecieć) _____
 _____ (kij) _____
 _____ brat _____
 _____ tam _____
 _____ (butelka) _____
 _____ (kieszon) _____
 _____ siostra _____

Mamy nadzieję, że będzie się panu w Polsce podobać

_____ pani _____
 Jesteśmy przekonani _____
 _____ zachwycać _____
 _____ (Europa) _____
 _____ pan _____
 Jestem pewna _____
 _____ dobrze bawić _____
 _____ państwo _____

Nie ma wątpliwości_____

..... (Zakopane)

-----wspina6

REPETITION EXERCISE

To jest moja własna książka.

To jest mój własny zegarek.

To jest moje własne pióro.

To są moje własne pieniądze.

Boli mnie głowa

Bola mnie plecy

Boli mnie ręka

Bola mnie ręce

Boli mnie noga.

Bola mnie nogi

Boli mnie zęb

Bola mnie zęby

Boli mnie brzuch

Bołą mnie krzyże

Boli mnie gardło

Bola mnie uszy

Boli mnie oko

Bolą mnie oczy

Exercise

To jest moja własna książka

(on) _____

(ty)

..... (one)

(my)

(wy)

_____ (on 1) _____

GUIDED CONVERSATION

Kasiu, proszę się zapytać Andrzeja, dlaczego jedziesz do Polski a nie do Francji, na przykład.

Kasia: Andrzej, dlaczego jedziesz do Polski a nie do Francji, na przykład?

Andrzej, proszę powiedzieć, że jedziesz do Polski, bo interesuje cię ten kraj i jego ludzie.

Andrzej: Jadę do Polski bo interesuje mnie ten kraj i jego ludzie.

Zbyszk, zapytaj się Andrzeja, co wie o Polsce.

Zbyszek: Co wiesz o Polsce?

Andrzej, powiedz, że studiowałeś historię Polski w szkole i dużo czytałeś o Polsce.

Andrzej: Studiowałem historię Polski w szkole i dużo czytałem o Polsce.

Haniu, zapytaj się Andrzeja, czy wyrobił sobie już jakieś zdanie o Polakach.

Hania : Wyrobiłeś sobie już jakieś zdanie o Polakach?

Andrzej, powiedz, że podziwiasz ich za ich upartą walkę o wolność i swobodę.

Heleno, zapytaj Wiktora, co słyszał o Polakach.

Helena :Wiktore, a co słyszałeś o Polakach?

Wiktore, powiedz, że słyszałeś, że są bardzo gościnni, uczynni i weseli.

Wiktor : Słyszałem, że są bardzo gościnni, uczynni i weseli.

Adamie, zapytaj Wiktora co jeszcze słyszał o Polakach.

Adam : A co jeszcze słyszałeś o Polakach?

Wiktore, powiedz, że słyszałeś, że lubią sobie dobrze zjeść i wypić.

Wiktor:Słyszałem również, że lubią sobie dobrze zjeść i wypić.

TRANSLATION EXERCISE

1. I am worried.
2. I am a bit worried.
3. I am very worried.
4. Don't worry.
5. Don't worry, everything will be o.k.
6. How will my family greet me?
7. How will my family receive me?
8. How will my family understand me?
9. How will my family treat me?
10. How will my family feed me?
11. Do you see that woman?
12. Do you see that man?
13. Do you see that boy?
14. Do you see that girl?
15. Do you see that "dish"?
16. I am so happy.
17. I am so pleased.
18. So glad to meet you.
19. You speak Polish so well.
20. I can understand fairly well.
21. Please speak a little slower.
22. I want to introduce you to your father.
23. I want to introduce you to my friend.
24. I want to introduce you to my sister.
25. I would like to meet your friend.

Narrative

Niniek mój pierwszy dzień w Polsce. Dużo wrażeń,
 kręci mi się w głowie. Jestem jeszcze zmęczony po podróży.
 Muszę się przyzwyczaić do nowego trybu życia.
 Moi gospodarze są bardzo gościnni i uczynni. Trochę za
 sztywni, jak na amerykańskie zwyczaje; ciągle tylko
 słyszę: pan, pani, proszę pana, pan zechce, pan wybaczy.
 Nawet swojej siostrze muszę mówić "per pani".
 Mam nadzieję, że to się zmieni.

1. Jak długo jest już Andrzej w Polsce ?
2. W jakim stanie znajduje się Andrzej ?
3. Czy Andrzej już się przyzwyczaił do nowego trybu życia ?
4. Jacy są gospodarze Andrzeja ?
5. Są oni gościnni ?
6. Są oni uczynni ?
7. Co słyszy on ciągle ?
8. Czy Andrzej wolałby przejść na "per ty" ?
9. Czym pociesza się Andrzej ?

Otworzyłem książkę i widocznie znów, aby mnie czymś
zabawić, pokazała jakiś kolorowy obrazek. Poznałem od razu,
ilustracja przedstawiała rzeczywiście dwunastu rozbójników.
- Tych rozbójników znam - powiedziałem - Mam ich wszystkich
w mojej domowej bibliotece.

To bardzo dobrze - powiedziała ciocia. - Interesujesz się
zatem literaturą piękną i jesteś nad wiek rozwinięty.

Dała mi cukierek w papierku, na którym rysunek przedstawiał
Wawel i smoka podwawelskiego. To także znałem. Jest to stara
legenda, tak znana, że aż trochę nudna.

Cukierek był przeciętny, ale podziękowałem dobrej cioci.

Od początku przyglądała mi się uważnie. Odwróciłem głowę,
bo wiedziałem, że lewą stronę twarzy mam lekko spuchnię-
tą od bolącego zęba. Zawsze jak ognia bałem się dentysty
i miałem już w tych sprawach smutne doświadczenia.

Mojemu koledze Jurkowi dentysta nie dość, że wyrwał naj-
bardziej ulubiony ząb, ten od gryzienia orzechów, ale jeszcze
go skrzywiał; Jurek zemlał, a w domu ojciec spuścił mu
łanie za brak odwagi.

Z dentystami więc trzeba ostrożnie: podstępni to ludzie
i dość brutalni. A najchętniej do dentysty prowadzi właśnie
ciocia. Dla odwrócenia uwagi postanowiłem wystąpić z czymś
zdecydowanie męskim.

1. Co zrobiła ciocia ?
2. Co przedstawiała ilustracja ?
3. Co powiedział Andrzej, gdy ujrzał ilustrację ?
4. Co stwierdziła na to ciocia ?
5. Co przedstawiał rysunek na cukierku, który dała Andrzejowi ciocia ?
6. Czy cukierek bardzo smakował ?
7. Dlaczego Andrzej odwrócił głowę, gdy zauważył, że ciocia przygląda mu się uważnie ?
8. Co zdarzyło się jego koledze Jurkowi ?
9. Jaką opinię ma Andrzej o dentystach ?
10. Co postanowił zrobić Andrzej dla odwrócenia uwagi ?

GRAMMATICAL SYNOPSIS

Possessive pronouns.

The possessive pronouns mój, twój, nasz, wasz each have three different forms, one for each gender. They must agree with the noun they describe.

Masc: Mój ołówek My pencil; Twój ołówek Your pencil

Fem : moja książka my book; twoja książka your book

Neut: moje pióro my pen ; twoje pióro your pen

Masc: Nasz ołówek Our pencil; Wasz ołówek Your pencil

Fem : nasza książka our book; wasza książka your book

Neut: nasze pióro our pen; wasze pióro your pen

Possessive interrogative pronouns.

Czyj, like mój, twój, nasz and wasz, has three different forms, one for each gender. It must agree with the noun or pronoun to which it refers.

Masc: Czyj to jest ołówek? Whose pencil is this?

Fem : Czyja to jest książka? Whose book is this?

Neut: Czyje to jest pióro? Whose pen is this?

Demonstrative pronouns

The demonstrative pronouns ten has three different forms for each gender. It must agree with the noun or pronoun to which it refers.

<u>Ten</u> ołówek	This pencil
<u>Ta</u> książka	This book
<u>To</u> pióro	This pen

The word to may also be used to identify a person or a thing. In this use it is equivalent to the English "this is" and does not change in form.

<u>To</u> jest ołówek	This is a pencil
<u>To</u> jest książka	This is a book
<u>To</u> jest pióro	This is a pen

Reflexive possessive "swoj"

The reflexive possessive adjective "swoj" (one's own) is used when the possessor coincides with the subject.

Mam swoją gazetę. I have my own newspaper.

To indicate ownership the adjective "własny" (own) is used.

Mam swoje biurko. I have my own desk (to use).

Mam własne biurko. I have my own desk (I own a desk).

Color identification.

In questions asking for color identification, the genitive of the expression Jaki kolor ? (what color ?) is used.

Jakiego koloru jest ten krawat ? What-color is this tie?

Ten krawat jest czerwony. This tie is red.

In dipped answers, the genitive of the adjective is used.

Czerwonego. Red.

V

W DOMU.

- Pan Kowalski: Jesteśmy na miejscu. Proszę się czuć jak u siebie w domu.
- Andrzej : Bardzo ładny dom. Różni się od naszego domu w Ameryce.
- Pan Kowalski: Naprawdę? To jest nowe osiedle. Zobaczysz dużo innych, podobnych domów w tej części miasta.
- Andrzej : A jak daleko jest stąd do centrum miasta?
- Pan Kowalski: Około 25 minut jazdy autobusem. Mieszkamy właściwie na przedmieściu.
- Pan Kowalski: To będzie pański pokój. Będzie go pan dzielił z Jurkiem, pańskim bratem.
- Andrzej : Świetnie. Mamy stąd piękny widok.
- Pan Kowalski: Proszę odpocząć przed kolacją. Poprosimy pana, gdy kolacja będzie podana.
- Andrzej : Dziękuję. W międzyczasie mogę rozpakować swoje rzeczy.
- Pan Kowalski: Dobrze. Będę na dole w razie gdyby pan coś potrzebował.
- Andrzej : Dziękuję bardzo, ale nie myślę, że będę coś potrzebował.

- - -

(At home)

- Mr. Kowalski: Here we are. Please feel at home.
- Andrzej : It's a very nice house. It's different from our house in America.
- Mr. Kowalski: Really? This is a new development. You will see a lot of other similar houses in this part of the city.
- Andrzej : How far is it from here to the center of town?
- Mr. Kowalski: About 25 minutes by bus. We actually live in the suburbs.

Mr. Kowalski: This will be your room. You will share it with your brother, Jurcz.

Andrzej : Great. The view from here is beautiful.

Mr. Kowalski: You can rest before dinner. We will call you when dinner is served.

Andrzej : Thank you, I can unpack my clothes in the meantime.

Mr. Kowalski: Good. I will be downstairs if you need anything.

Andrzej : Thank you, but I don't think I will need anything.

Mr. Kowalski: I will see you later, then.

RELATED VOCABULARY

miasto, przedmieście, śródmieście, wioska, wieś, osiedle, dzielnica;

nowy, stary, ładny, brzydki, duży, mały, ogromny;

część, całość, połowa, ówsiarka, ułamek, kawałek;

mieszkanie, pokój, kuchnia, sypialnia, bawialnia, salon, łazienka,

ubikacja, przedpokój, korytarz, strych, piwnica;

okno, drzwi, podłoga, sufit, kożko, kanapa, fotel, krzesło;

kolacja, śniadanie, obiad, podwieczorek, posiłek;

pierwszy, drugi, trzeci, czwarty, piąty, szósty, siódmy, ósmy,

dziwiasty, dziesiąty.

Expressions:

Naprawdę? Czyżby? Niemożliwe! Ale heca! Coś podobnego!

Żartuje pan! Do zobaczenia.

CONVERSATION PRACTICE

1. Czy już jesteście na miejscu?

2. Jaki jest dom Kowalskich?

3. Czy różni się on od domu Andrzeja w Ameryce?

4. Czy domy w tym osiedlu są wszystkie podobne?

5. Jak długo jedzie się autobusem od państwa Kowalskich do śródmieścia?

6. Czy państwo Kowalscy mieszkają w mieście?

7. Z kim będzie dzielił swój pokój Andrzej?

8. Co robi Andrzej przed kolacją?

PRONUNCIATION DRILL

<u>sz</u> cz	<u>sz</u> ć	<u>str</u> ż	<u>st</u> ż
<u>pi</u> szcze	<u>pi</u> szcie	<u>str</u> zygły	<u>tk</u> ustszy
<u>pie</u> szczę	<u>wre</u> szcio	<u>str</u> zeli	<u>cz</u> ęstsz
<u>dre</u> szczo	<u>pie</u> rzcie	<u>o</u> strze	<u>g</u> ęstży
<u>po</u> szczę	<u>ko</u> szcio	<u>str</u> zech	<u>si</u> erdzistszy

<u>o</u> da	- <u>o</u> dda	<u>G</u> recy	- <u>g</u> recy
<u>le</u> ki	- <u>le</u> kki	<u>u</u> cze	- <u>u</u> czczę
<u>w</u> ozi	- <u>w</u> oz'	<u>le</u> cie	- <u>le</u> ćcie
<u>s</u> ali	- <u>s</u> ali	<u>d</u> żyn	- <u>d</u> źdźysty
<u>w</u> ęszy	- <u>w</u> ęźszy	<u>o</u> dlamy	- <u>o</u> dlamy
<u>s</u> iada	- <u>z</u> siada	<u>p</u> ans	- <u>p</u> anna
<u>z</u> agranicy-z <u>z</u> agrenicy		<u>m</u> ila	- <u>w</u> illa
<u>b</u> ierze	- <u>b</u> ierz <u>ż</u> e	<u>d</u> zieża	- <u>m</u> eżża
<u>z</u> iemni	- <u>z</u> <u>z</u> iemni	<u>na</u> jaśniejczy	- <u>na</u> jaśniejczy

PATTERN PRACTICE

Repetition Drill

Czuć się (feel)

Czuję się dobrze

czujesz się dobrze

czuję się dobrze

czujemy się dobrze

czujecie się dobrze

czują się dobrze

Wczoraj czulem (am) się dobrze
 Wczoraj czules (as) się dobrze
 Wczoraj czuł (a) się dobrze
 Wczoraj czuliśmy (łyśmy) się dobrze
 Wczoraj czuliście (lyście) się dobrze
 Wczoraj czuli (ly) się dobrze.

Jutro będę się czuć dobrze
 jutro będziesz się czuć dobrze
 jutro będzie się czuć dobrze
 jutro będziemy się czuć dobrze
 jutro będziecie się czuć dobrze
 jutro będą się czuć dobrze

To będzie pański pokój
 to będzie pana pokój
 to będzie pani pokój

Kogo pan tu zna?
 Kogo pani tu zna?
 Kogo panowie tu znają?
 Kogo panie tu znają?
 Kogo państwo tu znają?
 Kogo panowie...tu znacie?
 Kogo panie tu znacie?
 Kogo państwo tu znacie?

Person-Number Substitution

Jestem na miejscu

(ty) _ _ _ _ _

(Andrzej) _ _ _ _ _

(my) _ _ _ _ _

(wy) _ _ _ _ _

(Krysia) _ _ _ _ _

(grupa Hoffmana) _ _

(Adam i Basia) _ _ _ _

(ja) _ _ _ _ _

Różni się bardzo od mojego domu

_ _ _ _ _ (ty) _ _ _ _

_ _ _ _ _ (on) _ _ _ _

_ _ _ _ _ (ona) _ _ _ _

_ _ _ _ _ (my) _ _ _ _

_ _ _ _ _ (wy) _ _ _ _

_ _ _ _ _ (oni) _ _ _ _

_ _ _ _ _ (one) _ _ _ _

Mieszkałem na przedmieściu

(on) _ _ _ _ _

(ty) _ _ _ _ _

(Dorota) _ _ _ _ _

(wy) _ _ _ _ _

(Kowalscy) _ _ _ _ _

(my) _ _ _ _ _

(Kasia i Lilka) _ _ _ _ _

Double Item Substitution

To będzie pański pokój

----- (pani) -----

----- łóżko -----

----- (ty) -----

----- ręcznik -----

----- (on) -----

----- auto -----

----- (pan) -----

----- wóz -----

----- (Basia) -----

Mamy stąd piękny widok.

wy -----

----- wspaniały -----

Krysia -----

----- cudowny -----

oni -----

----- możliwy -----

ja -----

Replacement Drill

Będę na dole w razie gdyby pan coś potrzebował.

----- pani -----
----- chciała

----- na górze -----

On -----

----- Zosia -----

----- zbroił

----- w salonie -----

Ojciec -----

----- syn -----

----- przeskrobał

----- gotowy -----

Milicja -----

Zobaczy pan dużo innych, podobnych domów w tej części miasta.

----- wiele -----

----- (odmienny) -----

----- w tamtej -----

----- (stolica)

----- pani -----

(Zwiedzić) -----

----- mnóstwo -----

----- (ciekawczy) -----

----- (zabytki) -----

----- (Wawel)

----- państwo -----

To jest nowe osiedle.

_____stare_____

_____dzielnica_____

_____sz_____

_____piękne_____

Tam_____

_____ulica_____

_____ciemno_____

_____jest_____

_____zaułek_____

_____niebezpieczny_____

_____sz_____

REPETITION EXERCISE

Ja jestem	-nie na mnie
ty jesteś	-nie na ciebie
on jest	-nie na go
ona jest	-nie na jej
my jesteście	-nie na nas
wy jesteście	-nie na was
oni są	-nie na ich

Jego ołówek leży na stole

Jego książka leży na stole

Jego pióro leży na stole

Jej ołówek leży na stole
 Jej książka leży na stole
 Jej pióro leży na stole

Ich ołówek leży na stole
 Ich książka leży na stole
 Ich pióro leży na stole

EXERCISE

Szkoda, że nie ma go w domu.

----- (ona) _ _ _
 ----- (my) _ _ _
 ----- (ty) _ _ _
 ----- (wy) _ _ _
 ----- (ja) _ _ _
 ----- (oni) _ _ _
 ----- (on) _ _ _
 ----- (one) _ _ _

GUIDED CONVERSATION

Oleku, proszę zapytać Aliny, czy chciałaby już wyjechać do Polski.

Olek : Alino, chciałabyś już wyjechać do Polski?

Alino, powiedz że tak, że już się bardzo niecierpliwisz.

Alina : Tak, bardzo się już niecierpliwie.

Hanko, zapytaj się Aliny, czy dostała już list od swojej rodziny w Polsce.

Hanka : Czy dostałaś już list od swojej rodziny w Polsce?

Alino, powiedz, że wczoraj dostałaś bardzo serdeczny list od swojej siostry i dlatego się niecierpliwisz.

Alina : Wczoraj dostałam bardzo serdeczny list od swojej siostry i dlatego się niecierpliwie.

Adamie, zapytaj się Aliny w jakim języku był ten list napisany.

Adam : W jakim języku był ten list napisany?

Alino, odpowiedz, że w bardzo poprawnej angielszczyźnie.

Alina : List ten był napisany w bardzo poprawnej angielszczyźnie.

Alino, powiedz, że z listu tego się dowiadujesz, że siostra twoja zna świetnie język angielski.

Alina : Z listu tego dowiaduję się, że siostra moja zna świetnie język angielski.

Edwardzie, powiedz, że w takim razie nie potrzebuje się ona uczyć polskiego.

Edward : W takim razie nie potrzebujesz uczyć się polskiego.

Alino, odpowiedz, że chcesz bardzo nauczyć się polskiego, ponieważ koleżdy i koleżanki twojej siostry nie rozmawiają po angielsku.

Alina : Chcę bardzo nauczyć się polskiego, ponieważ koleżdy i koleżanki mojej siostry nie rozmawiają po angielsku.

TRANSLATION EXERCISE

1. Here we are.
2. Please feel at home.
3. It is a nice house
4. It is a very nice house.
5. It is a very big house.
6. It is a very nice apartment.
7. It is a very nice development.
8. How far is it from here to the center of town?
9. How far is it from here to the church?
10. How far is it from here to the post office?
11. 20 minutes by train.
12. 45 minutes by tram.
13. 35 minutes by foot.
14. I will call you when dinner is served.
15. I will call you when breakfast is served.
16. I will call you when supper is served.
17. I will be downstairs if you need anything.
18. I will be upstairs if you need anything.
19. I will be in the kitchen if you need me.
20. I will be in the garden if you need me.

Narrative.

Urządzono nam wczoraj przyjęcie powitalne. Była to piękna niespodzianka. Bawiliśmy się wspaniale. Atmosfera była nadzwyczaj przyjazna i serdeczna. Zapoznałem dużo młodzieży. Muszę przyznać, że Polacy umieją się dobrze bawić. Nigdy nie przypuszczałem, że nauczę się tańczyć tanga w Polsce. Musiałem być porządnie podchmielony. Nawet śpiewałem solo polskie piosenki; powiedziano mi to dzisiaj rano. Ale heca !

1. Jaką niespodziankę urządzono studentom amerykańskim ?
2. Jak się wszyscy bawili ?
3. Czy Andrzej zapoznał dużo młodzieży ?
4. Jaka atmosfera panowała na zabawie ?
5. W jaki sposób Andrzej doszedł do wniosku, że Polacy umieją się dobrze bawić ?
6. Czego nauczył się on tańczyć ?
7. Czy był on pijany ?
8. Dlaczego przypuszczasz, że Andrzej był pijany ?

Samolot znalazł się jeszcze wyżej i przelatując
teraz nad jakimś wielkim miastem otoczonym jeziorami.

- Ciociu - rzekła - chciałbym się cioci czymś odwdzię-
czyć i mam pewną propozycję.

- Słucham cię - powiedział.

- Ciociu - rzekła - wyskoczmy teraz na spadochronach,
poszybujemy sobie w powietrzu i wylądujemy na Złocie pod
lasem, o tam - pokazała ręką - nad modrym ruczajem.

- Bardzo cię proszę - zgodziła się z uśmiechem.

- Jak to ? - zdziwiła się trochę. - Wiesz ciocia się
nie boi ? - Skoro ty to proponujesz - rzekła - jestem
przekonana, że umiesz się obchodzić ze spadochronem.

- Tak - spojrzała niepewnie na ciocię - umiem.

Cofnąć się już mi nie wypadało, trzeba było ryzykować.

Zdjęła spadochrony z półki i jeden wręczyła cioci.

- Proszę robić wszystko tak - powiedziała - jak ja będę
robiła. Czytałam kiedyś książkę o lotnikach. Teraz żałowa-
łam, że przeczytałam ją wtedy tak szybko i mogłam

jakiś ważny szczegół pominąć. - Ciociu - powiedziała -
a może najpierw ja skoczę ? - Nie - rzekła z uśmiechem -

wyskoczmy razem. Będzie nam weselej. Opowiem ci w po-
wietrzu piękną bajeczkę. - O krasnoludkach ? Nie.

To będzie bajeczka o dentyście, który miał ukryty skarb
w fotelu. O - pomyślałam szybko - nie gorszego nie mogło
mi się zdarzyć. Spuchnięcie zostało już odkryte.

Prawdę mówiąc, ze strachu ząb przestał mnie boleć.

1. Gdzie przelatywał samolot ?
2. Co proponuje Andrzej cioci ?
3. Czy ciocia się na to zgodziła ?
4. Dlaczego zdziwił się Andrzej ?
5. Co trzeba było zrobić ?
6. Co miał robić Andrzej cioci ?
7. Czego żąda Andrzej ?
8. Jaką bajkę opowie ciocia Andrzejowi w powietrzu ?
9. Co pomyślał Andrzej ?
10. Z czego przestał go boleć ząb ?

GRAMMATICAL SYNOPSIS.

Possessives pański, pana, and pani.

The possessive adjective pański(your) is used only in addressing a man. When a woman is being addressed, the genitive pani(lady) is used. Similarly, the genitive pana(gentleman) is frequently used instead of the adjective pański.

Gdzie jest pańska gazeta? Where is your newspaper(sir)?

Gdzie jest pana gazeta? Where is your newspaper(sir)?

Gdzie jest pani gazeta? Where is your newspaper(ma'm)

Plural forms panowie, panie, państwo.

The plural forms of pan(gentleman) and pani(lady) are:

	<u>pan</u>	<u>pani</u>
Nom.Pl.	<u>panowie</u>	
Acc.Pl.		<u>panie</u>
Gen.Pl.	<u>panow</u>	<u>pan</u>

The collective noun państwo is also plural. It indicates married couples or any mixed group of men and women. Its acc. and gen. is państwa. The 3rd person plural of the verb accompanies these nouns and in less formal style the 2nd person plural is used.

Jak się panowie mają? How are you?

Jak się panie mają ? How are you ?

Jak się państwo mają ? How are you ?

Jak się państwo macie ? How are you ?

Negative and assertive cases of personal pronouns.

Nom.	ja, ty, on, ona, ono	my, wy, oni, one
Gen.	mnie, ciębie, jego	nas, was, ich
Acc.	ja, ja	ja

Personal pronouns in the third person singular and plural become niego, nich, and nich when they are used after prepositions.

Ja jego nie znam. I don't know him.

Koło niego jest miejsce. There is a seat next to him.

Possessive pronouns : jego, jej, ich.

	masculine	feminine
Sg.	jego {ożenek książka pięro	jej {ożenek książka pięro
Pl.	ich {ożenek książka pięro	

The possessive pronouns jego, jej, nasz and wasz agree with the thing possessed and change their forms accordingly. The possessive pronouns jego, jej, and ich agree in gender and number with the possessor and never change their forms. The latter do not become nierz, nierz, and nierz after prepositions.

Koło niego jest miejsce. There is a seat next to him.

Koło jego siostry jest miejsce. There is a seat next to his sister.

VI

PIERZY KOLACJE

- Katka : Przeką unieść kocio swojego brata.
- Andrzej : Dziękuję. Wszystko wygląda tak smacznie i ja jestem bardzo głodny. Nie jestem jednak przyzwyczajony tak późno jeść.
- Katka : Ależ to wcale nie jest późno na kolację. Zwykle jem o tej porze.
- Andrzej : W Ameryce jem o wiele wcześniej. Nój kiedyś będzie się musiał przyzwyczaić do tej zmiany.
- Katka : To nie będzie takie trudne. U nas się je późwie śniadanie, obiad o drugiej i kolację o ósmej.
- Andrzej : W tym całej trudność. Będę głodny w nieodpowiednim czasie.
- Jurek : Jeżeli mamy być braćmi całego lata, to proponuję żebyśmy przeszli na "ty".
- Andrzej : Z przyjemnością. Już się obawiałem, że będziemy musieli sobie mówić per "pan". W Ameryce nie ławimy się w takie grzeczności.
- Jurek : Czy lubisz polskie potrawy ?
- Andrzej : Nigdy nie jadłem polskich potraw. Ale myślę, że mi będą smakować. Co to jest ?
- Jurek : To są flaczki. Smakowały Polaków.
- Andrzej : Flaczki ? Rzeczywiście smakowały.
- Jurek : Chciałaby trochę wina ?
- Andrzej : Wyobraź sobie! Flaczki z winem. W domu powinni mnie teraz widzieć !

DIALOG VI

AT THE DINNER TABLE

Mother : Please sit down next to your brother.

A. : Thanks. Everything looks so delicious,
and I am very hungry. I am not used
to eat so late.

Mother : But it is not so late for dinner.
We normally eat about this time.

A. : In America we eat much earlier.
My stomach will have to get used to it.

Mother : It will not be that difficult.
We usually eat a large breakfast, lunch
at 2 and dinner at 8.

A. : That's the problem. I will be getting
hungry at the wrong time.

J. : If we are going to be brothers through
the whole summer, I suggest that we call
each other by the first name.

A. : I agree with pleasure. I was already
afraid that we would call each other
per " mister ". We don't play around
with conveniences in America.

J. : Do you like Polish food ?

A. : I have never had the Polish food before.
But I think I will like it. What is this ?

J. : This is tripe. Favorite Polish dish.

A. : Tripe ? Very good indeed.

J. : Would you like some wine ?

A. : Imagine that. The tripe with wine.
People back home should see me now !

POLISH STRUCTURE DRILLS

Related vocabulary

Smaczny, apetyczny, pożywny, głodny, spragniony, najedzony,
 pełno, wcześniej, rano, po południu, wieczorem, w nocy,
 twarz, czoło, oczy, uszy, nos, wargi, usta, zęby, broda,
 szyja, kark, piersi, plecy, brzuch, żołądek, biodra, ramię,
 ramię, dłoń, pięść, palec, paznokieć, udo, kolano, łydka,
 kostka, stopa, noga, ręką, głowa, mózg;
 trudne, łatwe, ciężkie, lekkie, możliwe, niemożliwe;
 flaki, pierogi, gołąbki, bigos, pieczeń, kiełbasa, szynka;
 wino, wódka, piwo, napoje alkoholowe, zagryzka;

Expressions

Smacznego! Na zdrowie! Sto lat! Pomyślności!
 Napoje trunkowe. Napoje wyskokowe. Chodźmy na jednego!
 Pijaj póki czas, bo za sto lat, nie będzie nas!

Conversation Practice

1. Kogo kogo siedzi Andrzej?
2. Czy kolacja wygląda apetycznie?
3. Czy Andrzej jest bardzo głodny?
4. Jest on przyzwyczajony tak późno jeść?
5. Kiedys się je w Polsce?
6. Czy Andrzej przewiduje jakieś trudności?
7. Co proponuje Jurek, brat Andrzeja?
8. Czego obawia się Andrzej?
9. Czy Andrzej lubi polskie potrawy?
10. Co wysłi on o flaczkach z winem?

Pronunciation Drill

<u>sens</u>	<u>czynsz</u>	<u>kunszt</u>	<u>Rosja</u>	-	<u>Rosji</u>
<u>emfaza</u>	<u>symfonia</u>	<u>triumf</u>	<u>Azja</u>	-	<u>Azji</u>
<u>konsul</u>	<u>instruktor</u>	<u>szansa</u>	<u>Szwecja</u>	-	<u>Szwecji</u>
<u>komfort</u>	<u>nimfa</u>	<u>tramwaj</u>	<u>racja</u>	-	<u>racji</u>

<u>kopia</u>	-	<u>kopii</u>	<u>premia</u>	-	<u>premi</u>	<u>linia</u>	-	<u>linii</u>
<u>fobia</u>	-	<u>fobii</u>	<u>partia</u>	-	<u>partii</u>	<u>Anglia</u>	-	<u>Anglii</u>
<u>ortografia</u>	-	<u>ortografii</u>	<u>melodia</u>	-	<u>melodii</u>	<u>Norwegia</u>	-	<u>Norwegii</u>
<u>Jugosławia</u>	-	<u>Jugosławii</u>	<u>Maria</u>	-	<u>Marii</u>	<u>monarchia</u>	-	<u>monarchii</u>

<u>ptak</u>	<u>tka</u>	<u>kpiny</u>	<u>bzy</u>	<u>dba</u>
<u>usa</u>	<u>twarz</u>	<u>kto</u>	<u>brzask</u>	<u>dwa</u>
<u>przy</u>	<u>tchórz</u>	<u> kwas</u>	<u>bzik</u>	<u>dmucha</u>
<u>psi</u>	<u>tnę</u>	<u>krzak</u>	<u>brzeg</u>	<u>dno</u>
<u>pcha</u>	<u>tlen</u>	<u>książka</u>	<u>bzdura</u>	<u>dla</u>

Pattern PracticeRepetition DrillJesć

ja jem	my jemy
ty jesz	wy jecie
on je	oni jedzą

Chcieć

Ja chcę
 ty chcesz
 on chce
 my chcemy
 wy chcecie
 oni chcą

Prosić

Ja proszę
 ty prosisz
 on prosi
 my prosimy
 wy prosicie
 oni proszą

Nom. Pl.

To są koperty
 _____ widokówki
 _____ listy
 _____ znaczki
 _____ drzewa
 _____ jabłka

Acc. Pl.

Widzę koperty
 _____ widokówki
 _____ listy
 _____ znaczki
 _____ drzewa
 _____ jabłka

Gen. Pl.

Nie mam kopert
 _____ widokówek
 _____ listów
 _____ znaczków
 _____ drzew
 _____ jabłek

To są studenci
 _____ studentki
 _____ uczniowie
 _____ uczennice

Znam tych studentów
 _____ te studentki
 _____ tych uczniów
 _____ te uczennice

Nie znam tych studentów
 _____ tych studentek
 _____ tych uczniów
 _____ tych uczennic

Person - Number Substitution

O godzinie ósmej jemy śniadanie

_____ (oni) _____

_____ (Andrzej) _____

_____ (ja) _____

_____ (Kowalscy) _____

_____ (ty) _____

_____ (wy) _____

_____ (Krysia i Jurek) _____

Ja chcę pojeść do kina

on _____

Jacek i Ewa _____

my _____

oni _____

ty _____

moja siostra _____

wy _____

oni _____

Proszę o rachunek

(Karek) _____

(ty) _____

(my) _____

(moja ciocia) _____

(wy) _____

(Wacek i Janek) _____

(ja) _____

(oni) _____

Double Item Substitution

Ja chcę kupić koperty

_____ (znaczki)

my _____

_____ (widokówki)

Halina _____

_____ (owoce)

ty _____

_____ (cukierki)

Ciocia i wujek _____

_____ (zabawki)

wy _____

W Polsce jemy późno

_____ dużo

_____ (oni) _____

_____ dobrze

_____ (ludzie) _____

_____ pierogi

_____ (wy) _____

_____ kiełbasy

_____ (ja) _____

_____ pieczywo

_____ (modelki) _____

_____ czekolady

_____ (on) _____

_____ flaczki

Replacement Drill

Czy lubisz polskie potrawy ?

___ wy _____ ?

_____ napoje ?

_____ rosyjskie _____ ?

___ Andrzej _____ ?

_____ piosenki ?

_____ góralskie _____ ?

___ studenci amerykańscy _____ ?

_____ tańce ?

_____ krakowskie _____ ?

___ ona _____ ?

_____ planty ?

My jemy bardzo pożywne śniadanie

wy _____

_____ (wczoraj) _____

_____ dosyć _____

_____ obiad _____

Amerykanie _____

_____ (późny) _____

_____ bardzo _____

_____ (kolację) _____

ona _____

_____ (mała) _____

_____ nadzwyczaj _____

ty _____

_____ (smaczna) _____

Repetition Exercise

To jest nowy ołówek
 To jest nowa książka
 To jest nowe pióro
 To są nowe zeszyty

To jest fotografia	To są fotografie
_____ legitymacja	_____ legitymacje
_____ pomarańcza	_____ pomarańcze
_____ klucz	_____ klucze
_____ fotel	_____ fotele
_____ kalendarz	_____ kalendarze

Exercise

Wczoraj kupiłem nowy ołówek
 _____ ołówki
 _____ (dobry) _____
 _____ pomarańcze
 _____ (świeży) _____
 _____ jabłka
 _____ (śliczny) _____
 _____ kalendarze
 _____ (piękny) _____
 _____ książkę
 _____ (ciekawy) _____
 _____ fotele
 _____ (używany) _____
 _____ pióra
 _____ (importowany) _____

Guided Conversation

Halina, zapytaj Henryka, czy lubi polskie potrawy.

Halina: Henryku, lubisz polskie potrawy?

Henryku, powiedz, że lubisz bardzo te potrawy, które miałeś okazję spróbować.

Irena, zapytaj Henryka, jakie potrawy polskie próbował.

Irena: Jakie potrawy polskie próbował?

Henryku, powiedz, że jadłeś świetne gołąbki, pierogi z serem i zupę szczawiową.

Jacku, zapytaj Jadzi, czy się nie boi, że przybędzie na wadze w Polsce.

Jacek: Jadziu, nie boisz się, że przybędziesz na wadze w Polsce?

Jadziu, powiedz, że tak; że słyszałeś, że w Polsce się je bardzo bogate ciastka, które ty bardzo lubisz.

Jadzia: Tak, bardzo się boję. Słyszałem, że w Polsce jedzą bardzo bogate ciastka, które ja tak bardzo lubię.

Marysiu, zapytaj Józka, jaki sport zamierza on uprawiać w Polsce, jeżeli mu na to czas pozwoli.

Marysia: Józku, jaki sport zamierzasz uprawiać w Polsce, jeżeli Ci czas na to pozwoli?

Zbyszek, powiedz, że zamierzasz grać w piłkę nożną i w tenisa.

Zbyszek: Zamierzam grać w piłkę nożną i w tenisa.

Translation Exercise

1. Please sit.
2. Please sit next to me.
3. Please sit next to your father.
4. Please sit next to your mother.
5. Everything looks so appetizing.
6. Everything looks so great.
7. I am not used to eating so late.
8. I am not used to drinking so late.
9. I am not used to sleeping so late.
10. My stomach will have to get used to it.
11. My head will have to get used to it.
12. Her mother will have to get used to it.
13. He will be hungry at the inappropriate time.
14. He will be thirsty at the inappropriate time.
15. He will be sleepy at the inappropriate time.
16. I was already afraid we would be late.
17. I was already afraid you will not recognize me.
18. I was already afraid you don't speak English.
19. Do you like Polish food ?
20. Do you like Polish wine ?

Narrative

Od czasu przyjazdu do Polski prowadzę fantastyczne tempo życia. Z trudnością znajduję kilka wolnych chwil na pisanie dziennika. Wieczorami jestem tak zmęczony, że kładę się do łóżka i natychmiast zasypiam. Bywa to właściwie nie wieczorami, a co raz częściej nad ranem. Straciłem już prawie nadzieję, że będę mógł porządnie odpocząć tu w Polsce. Trzeba to odłożyć do powrotu do Ameryki. Nieharzekam jednak wcale, bo właśnie tego chciałem. Przyjechałem tu poznać ludzi, kraj i obyczaje. Na odpoczynek będzie czas później.

1. Jakie tempo życia prowadzi Andrzej w Polsce ?
2. Na on dużo czasu na pisanie dziennika ?
3. Czy cierpi on na bezsenność ?
4. O której godzinie idzie on spać ?
5. Czy Andrzej pojechał do Polski na odpoczynek ?
6. Kiedy będzie on mógł w końcu odpocząć ?
7. Po co pojechał Andrzej do Polski ?

Pomogłem cioci zełożyć spadochron i przypięć pasy.

Stewardessa dała nam na drogę dwie kanapki z eksportową szynką, którą kupcy zagraniczni tak chętnie kupują w Polsce za dolary. Otworzyła nam boczne drzwiczki.

Wyskoczyłem pierwszy. Za mną ciocia. Spadochrony rozwinęły się prawidłowo. Powietrze było chłodne i przejrzyste.

Księżyc zniknął. Zza horyzontu wychodziło słońce. Po chwili cały świat zajaśniał złotymi blaskami. Podo mną, jak okiem sięgnąć, ciągnęła się przestrzeń wielka niby ocean: wieś, miasta, miasteczka, lasy, pola, jeziora i rzeki.

W dalekich górach spadziłą ścieżką dzieci szły już do szkoły. Potem lecieliśmy nad chmurami. Kijały nas jakiegoś olbrzymie, nie znane mi ptaki. Przelatywały tak blisko, że słyszałem szum ich skrzydeł i widziałem otwarte z wysiłku dzioby. Ciocia zrównała swój lot z moim lotem i usmiechnęła się do mnie. - Uważałam ciebie - powiedziała huśtając się w powietrzu na białych linkach spadochronu - uważałam ciebie za mniej dorosłego chłopczyka, aniżeli jesteś w rzeczywistości. - Bardzo się cieszę - odpowiedziałem wesoło, łykając świeże powietrze o smaku wody mineralnej.

- A jednak - dodała ciocia - na wszelki wypadek zapnij pod szyję kołnierzyk. Powietrze o świecie jest dość chłodne.

Jesteśmy na wysokości mniej więcej tysiąca metrów. I znowu poczęstowała mnie cukierkiem. Tym razem obrazek przedstawiał Marysię Sierotkę. Schowałem papieraś na pamiątkę. Prawdziwa Marysia, którą znam ze szkoły, ma własny skuter.

1. Czy Andrzej potrzebował cioci zażycie spadochronu ?
2. Co dała im na drogę stwardżona ?
3. Kto wyskoczył pierwszy ?
4. Czy spadochrony rozwinęły się prawidłowo ?
5. Jaka była pogoda ?
6. Opisz wschód słońca ?
7. Co widział Andrzej pod sobą ?
8. Czy lecieli oni również nad chmurami ?
9. Kto mijał ich w locie ?
10. W czym zwierzyła się ciocia Andrzejowi ?
11. Co ona równocześnie zasugerowała ?
12. Czym poczęstowała znowu Andrzeja ciocia ?
13. Co przedstawiał obrazek na papierku, w którym
opakowany był cukierek ?
14. Co posiada Marysia, którą zna Andrzej ze szkoły ?

Grammatical SynopsisSingular and plural number in nouns.

In addition to being inflected for case, most Polish nouns are inflected for number.

Nom. Sing.	To jest gazeta.	This is a newspaper.
Nom. Pl.	To są gazety.	These are newspapers.
Acc. Sing.	Mam gazetę.	I have a newspaper.
Acc. Pl.	Mam gazety.	I have newspapers.
Gen. Sing.	Nie mam gazety.	I don't have a newspaper.
Gen. Pl.	Nie mam gazet.	I don't have any newspapers.

Noun declensions.

According to the shape of their endings, Polish nouns are divided into four declensions.

All the feminine nouns belong to declensions I and II.

I						
Sg.	{	Nom.	koperta	książka	pomarańcza	legitymacja
		Acc.	kopertę	książkę	pomarańczę	legitymację
		Gen.	koperty	książki	pomarańczy	legitymacji

Pl.	Nom.	koperty	książki	pomarańcze	legitymacje
	Acc.	koperty	książki	pomarańcze	legitymacje
	Gen.	kopert	książek	pomarańczy	legitymacji

II				
Sg.	Nom.	powieść	rzecz	
	Acc.	powieść	rzecz	
	Gen.	powieści	rzeczy	

Pl.	Nom.	powieści	rzeczy	
	Acc.	powieści	rzeczy	
	Gen.	powieści	rzeczy	

Masculine nouns belong to Declension III and neuter nouns to Declension IV.

		III			IV			
Sg.	{	Nom.	list	klucz	pies	student	drzewo	zdjęcie
		Acc.	list	klucz	psa	studenta	drzewa	zdjęcie
		Gen.	listu	klucza				
Pl.	{	Nom.	listy	klucze	psy	studenci	drzewa	zdjęcia
		Acc.	listy	klucze	psy	studentów	drzewa	zdjęcia
		Gen.	listów	kluczy	psów	studentów	drzew	zdjęć

Nominative singular and plural of adjectives.

	Masculine	Feminine	Neuter
Sg.	duży	duża	duże
	mały	mała	małe
	dobry	dobra	dobrze
Pl.		duże	duże
		małe	małe
		dobrze	dobrze

In Polish each adjective has three different forms in the singular but only one form in the plural.

VII

WYCIECZKA DO KRAKOWA

Jurek: Dzisiaj zwiedzamy Kraków.

Andrzej: Dobrze. Chciałbym bardzo zwiedzić kościoły, zabytkowe budynki i muzea.

Jurek: Zaczniemy od najstarszej części miasta.

Andrzej: Zgoda. Dażo czytałem o historii Krakowa.

Jurek: Mamy tu dużo ciekawych, zabytkowych miejsc...
naprzykład Wawel; dawna siedziba królów polskich.

Andrzej: Czyj to jest pomnik?

Jurek: To jest pomnik Tadeusza Kościuszki.
Walczył on za wolność " naszą i waszą ".

Andrzej: Tak, wiem. Jest on również bohaterem
amerykańskim. A co to za kościół po drugiej
stronie ulicy?

Jurek: To jest kościół Mariacki, zbudowany w 14 wieku
w stylu gotyckim; znajduje się w nim perła
sztuki gotyckiej - ołtarz Wita Stwosza.

Andrzej: Czy muzeum sztuki jest bardzo daleko stąd?

Jurek: nie, zajedziemy tam tramwajem za 10 minut.

Andrzej: Świetnie. Oto przystanek tramwajowy.

(A visit to Kraków)

Jurek: We're visiting Kraków today.

Andrzej: Fine. I would like very much to visit the
churches, historic buildings and the museums.

Jurek: We'll begin in the oldest part of the city.

Andrzej: Agreed. I have read a lot about Krakow's
history.

Jurek: We have many interesting, historic sights here...
Wawel, for example, the old residence of
Polish kings

Andrzej: Who's monument is this?

Jurek: This is the monument of Tadeusz Kościuszko.
He fought for freedom " ours and yours ".

Andrzej : Yes, I know. He is also an American hero.

And what church is that across the street ?

Jurek : This is the church of St. Mary, built in the
14 th century in Gothic style ; in it is a gem
of Gothic art - the Wit Stwosz altar.

Andrzej : Is the museum of art very far from here ?

Jurek : No. We'll get there by tram in 10 minutes.

Andrzej : Excellent. Here is a tram stop.

+++++

Related Vocabulary

kościół, kaplica, klasztor, synagoga, meczet, katedra;
budynek, dom, kamienica, gmach, pałac, ruina, zamek ;
ulica, aleja, plac, rynek, pomnik, kolumna, ogród, park ;
sztuka, malarz, rzeźbiarz, poeta, uczonec, pisarz;
jedenasty... dziewiętnasty, dwudziesty, dwudziesty pierwszy,
... trzydziesty, czterdziesty, pięćdziesiąty, sześćdziesiąty,
siedemdziesiąty, osiemdziesiąty, dziewięćdziesiąty, setny,
tysięczny, stu-tysięczny, milionowy.

Expressions

Spiesz się ! Ostrożnie ! Czy mogę panu służyć ?

na lewo, na prawo, prosto, przed nami, za nami;

Conversation Practice

1. Co robimy dzisiaj ?
2. Co chciałbyś zwiedzić ?
3. Czy czytałeś coś o historii Krakowa ?
4. Co można zwiedzać w Krakowie ?
5. Kim był Tadeusz Kościuszko ?
6. Co wiesz o kościele Mariackim ?
7. W jakim stylu jest zbudowany kościół Mariacki ?
8. Co znajduje się w kościele Mariackim ?
9. Jak długo jedzie się tramwajem od kościoła Mariackiego do muzeum sztuki ?
10. Gdzie przystaje tramwaj ?

Pronunciation Drill

<u>Gbur</u>	<u>cwałem</u>	<u>cztery</u>	<u>ćwierć</u>	<u>dzban</u>
<u>gdy</u>	<u>cmentarz</u>	<u>czkawka</u>	<u>ćma</u>	<u>dzwon</u>
<u>gwiazda</u>	<u>cnota</u>	<u>czwartek</u>	<u>ćwiczyc</u>	<u>dzbanuszek</u>
<u>gdzie</u>	<u>czo</u>	<u>trzy</u>	<u>ćwiartka</u>	<u>dzwonko</u>
<u>gmach</u>	<u>cle</u>	<u>człowiek</u>	<u>ćwikła</u>	<u>dzwonnik</u>

<u>drzwi</u>	<u>dżga</u>	<u>szpada</u>	<u>śpi</u>	<u>chleb</u>
<u>dżaz</u>	<u>dżwig</u>	<u>sztaba</u>	<u>świat</u>	<u>hrabia</u>
<u>dżdżysty</u>	<u>dżwięk</u>	<u>szkoła</u>	<u>śnieg</u>	<u>chce</u>
<u>dżet</u>	<u>dżwignąć</u>	<u>Szwed</u>	<u>środek</u>	<u>chłopiec</u>
<u>dżuma</u>	<u>dżwieczec</u>	<u>sznur</u>	<u>śmiały</u>	<u>chwila</u>

<u>szpieg</u>	-	<u>śpiew</u>	<u>chwyta</u>	-	<u>świta</u>
<u>szwedzki</u>	-	<u>świecki</u>	<u>chcieli</u>	-	<u>ścieli</u>
<u>szczeka</u>	-	<u>ścieka</u>	<u>chmielem</u>	-	<u>śmielej</u>
<u>szmer</u>	-	<u>śmiech</u>	<u>chlubny</u>	-	<u>ślubny</u>
<u>sznycel</u>	-	<u>śnili</u>	<u>chrupki</u>	-	<u>śrubki</u>

Pattern PracticeZwiedzać

Ja zwiedzam Wawel
 ty zwiedzasz Wawel
 on zwiedza Wawel
 my zwiedzamy Wawel
 wy zwiedzacie Wawel
 oni zwiedzają Wawel

Repetition DrillZaczynać (fut.)

Ja zacznę
 ty zaczniesz
 on zacznie
 my zaczniemy
 wy zaczniecie
 oni zaczną

Czytać (past.)

Ja czytałem (am) książkę
 ty czytałeś (aś) książkę
 on (ona) czytał (a) książkę
 my czytaliśmy (Zyśmy) książkę
 wy czytaliście (Zyście) książkę
 oni (one) czytali (Zy) książkę

Walczyć (past)

Ja walczyłem (am) za wolność
 ty walczyłeś (aś) za wolność
 on (ona) walczył (a) za wolność
 my walczyliśmy (Zyśmy) za wolność
 wy walczyliście (Zyście) za wolność
 oni (one) walczyli (Zy) za wolność

Zajechać (fut.)

Zajadę tam tramwajem
 zajedziesz tam tramwajem
 zajedzie tam tramwajem
 zajedziemy tam tramwajem
 zajedziecie tam tramwajem
 zajadą tam tramwajem

Znajdować się (present)

Znajduję się w kłopotcie
 znajdujesz się w kłopotcie
 znajduje się w kłopotcie
 znajdujemy się w kłopotcie
 znajdujecie się w kłopotcie
 znajdują się w kłopotcie

Person - Number Substitution

Dzisiaj my zwiedzamy Warszawę
 _____ oni _____
 _____ Stefan _____
 _____ ty _____
 _____ Ela i Jurek _____
 _____ ja _____
 _____ nasza grupa _____
 _____ wy _____

Zaczniemy od Starego Miasta

(wy) _____
 (Helena i Tadeusz) _____
 (on) _____
 (Krystyna) _____
 (ty) _____
 (one) _____

Dużo czytalem o historii Polski

(Ewa) _____
 (my) _____
 (amerykańscy studenci) _____
 (ty) _____
 (Andrzej) _____
 (nasza grupa) _____
 (wy) _____
 (Easia i Zuzanna) _____

Double Item Substitution

Dzisiaj zwiedzamy Kraków

_____ Warszawę

_____ (oni) _____

_____ (Sukiennice)

_____ (ja) _____

_____ (Stare Miasto)

_____ (Andrzej) _____

_____ (Poznań)

_____ (ty) _____

_____ (Wawel)

_____ (Adam i Ewa) _____

_____ (Kościół Mariacki)

_____ (wy) _____

_____ (Uniwersytet Jagielloński)

Zaczniemy od najstarszej części miasta

_____ (zamek)

_____ najnowszej _____

_____ (hotel)

_____ najwyższej _____

_____ (pałac)

_____ najniższej _____

_____ (Zakopane)

_____ najładniejszej _____

_____ (ciężo)

_____ najważniejszej _____

_____ (garderoba)

_____ najbliższej _____

Zajedziemy tam tramwajem za 10 minut

(wy) _____
 _____ (autobus) _____
 (ja) _____
 _____ (kolej) _____
 (Andrzej) _____
 _____ (trolejbus) _____
 (Krysia i Dorota) _____
 _____ (taksówka) _____
 (ty) _____
 _____ (pociąg) _____
 (Basia) _____
 _____ (rower) _____
 (oni) _____

Replacement Drill

Dzisiaj zwiedzamy zabytki Krakowa

_____ (Warszawa)
 _____ kościoły _____

Jutro

_____ podziwiać _____
 _____ (Gdańsk)

_____ parki _____

Wczoraj

_____ domy _____
 _____ oglądaliśmy _____

_____ (Zakopane)

_____ schroniska _____

W sobotę _____

Zaczniemy od najstarszej części miasta
 _____ (stolica)
 _____ (dzielnica)
 _____ najbliższej _____
 Zaczniemy _____
 _____ (ulica)
 _____ (Kraków)
 _____ największej _____
 Zaczniemy _____
 _____ (Wrocław)
 _____ najbardziej _____
 _____ (park)
 Jurek _____
 _____ (babka)

Czytałem dużo o historii Polski
 Helena _____
 _____ (dzieje)
 _____ (Anglia)
 _____ ma _____
 Wiktor _____
 _____ (królowie)
 _____ (Francja)
 _____ z ciekawością _____
 _____ (polityka)
 Polacy _____
 _____ (Ameryka)
 _____ z zainteresowaniem _____
 studenci _____

Repetition Exercise

Niech pan otworzy zeszyt
 Niech pani zamknie książkę
 Niech pan to powie po angielsku
 Niech pan zapyta pana Karola

Rozmawiam z bratem
 Rozmawiam z siostrą
 Rozmawiam z nauczycielem
 Rozmawiam z nauczycielką

Marysia cieszy się swoim pokojem
 Marysia cieszy się swoim piórem
 Marysia cieszy się swoją książką
 Marysia cieszy się swoimi płytami

Książka leży przed oknem
 Książka leży pod oknem
 Książka leży nad oknem
 Książka leży za oknem

Nauczyciel jest zadowolony z tego studenta
 Nauczyciel jest zadowolony z tej studentki
 Nauczyciel jest zadowolony z tych studentów
 Nauczyciel jest zadowolony z tych studentek

Andrzej był wczoraj na zabawie ze swoją siostrą
 Ja _____
 _____ w niedzielę _____
 _____ (przyjaciółka)
 _____ z jego _____
 _____ w parku _____
 Ewa _____
 _____ jutro _____
 _____ (przyjaciół)
 _____ (ogród) _____
 _____ jej _____
 My _____
 _____ dzisiaj _____
 _____ (kino) _____
 _____ naszymi _____
 _____ (znajomi) _____

Sekretarka siedzi za biurkiem

_____ pod _____
 Dyrektor _____
 _____ przed _____
 Klient _____
 _____ nad _____
 _____ (wisić) _____
 Lampa _____
 _____ (stół)
 _____ (świecić) _____
 _____ (łóżko) _____

Guided Conversation

Basiu, zapytaj Wiktora, czy interesuje się architekturą.

Basia: Wiktorze, interesujesz się architekturą?

Wiktorze, odpowiedz, że bardzo się interesujesz architekturą, szczególnie nowoczesną.

Wiktor: Tak, bardzo się interesuję architekturą, szczególnie nowoczesną.

Tadku, zapytaj Heleny jakie są jej zainteresowania artystyczne.

Tadek: Heleno, jakie są twoje zainteresowania artystyczne?

Heleno, powiedz, że grasz dosyć dobrze na fortepianie i zachwycasz się utworami Chopina.

Bożeno, zapytaj Wojtki, czym interesuje się on więcej, malarstwem czy rzeźbą.

Bożena: Wojtku, czym interesujesz się więcej, malarstwem czy rzeźbą?

Wojtek: Interesuję się więcej rzeźbą, ponieważ studiuję ją w szkole i sam też trochę rzeźbię.

Ireno, zapytaj Wojtki czy zamierza on zobaczyć ołtarz Wita Stwosza.

Irena: Czy zamierzasz zobaczyć ołtarz Wita Stwosza?

Wojtku, powiedz, że zamierzasz nie tylko zobaczyć, ale i dokładnie go przestudiować.

Wojtek: Nie tylko zamierzam zobaczyć, ale i dokładnie go przestudiować.

Translation Exercise

1. Today we're visiting Warsaw.
2. Tomorrow we're visiting Kraków.
3. Now we're visiting Poznań.
4. We'll begin in the oldest part of the city.
5. We'll begin in the newest part of the city.
6. We'll begin in the highest part of the city.
7. We'll begin in the lowest part of the city.
8. I have read a lot about Warsaw's history.
9. I have read very little about Kraków's history.
10. Wawel has many interesting, historic sights.
11. Wawel has many beautiful, valuable things.
12. Who's statue is this ?
13. Who's sculpture is this ?
14. Who's painting is this ?
15. He fought for freedom.
16. He wrote poems and songs.
17. He played the piano.
18. He is a national hero.
19. What museum is that across the street ?
20. What building is that across the park ?
21. How far from here is the museum?
22. How far from here is the American Embassy ?
23. 10 minutes by bus.
24. 15 minutes by tram.
25. A half-hour by train.

Narrative

Nadeszła wreszcie upragniona chwila. Spędziłem cały wieczór "sam na sam" z nową uroczą siostrzyczką. Mieliśmy okazję sobie spokojnie porozmawiać i trochę lepiej się poznać. Spacerowaliśmy po pięknych plantach krakowskich, siedzieliśmy w milczeniu na Ławeczce spoglądając na gwiazdziste niebo. Zauważyłem, że niebo polskie nie różni się wcale od amerykańskiego...te same gwiazdy i księżyc. Była piękna, letnia noc. Był pachniały naokoło, ptaszki śpiewały. Nastroj nadzwyczaj romantyczny. Niepostrzeżenie minęła północ, pierwsza i druga godzina... Trzeba było wracać do domu.

1. Jakiej chwili pragnął Andrzej ?
2. Czy ona wreszcie nadeszła ?
3. Jak spędził on wieczór ?
4. Do czego była to dobra okazja ?
5. Gdzie spacerował Andrzej ze swoją siostrą ?
6. Co robili oni na Ławeczce ?
7. Co zauważył Andrzej ?
8. Jaka była noc ?
9. Jaki był nastrój ?
10. O której godzinie wrócili oni do domu ?

- Wątpię - powiedziała ciocia - czy zdąże ci opowiedzieć obiecaną bajeczkę, bo lecimy zbyt szybko.

Nasz lot obniżał się stopniowo, widoki zmieniały się błyskawicznie. Pod nami było miasto. Przelecieliśmy nad jakimś tarasem, na którym siedziały dzieci i jadły poziomki z kremem. - Bardzo lubię poziomki z kremem - powiedziałem im prawie do ucha, przelatując tuż nad ich głowami.

Zdziwiły się bardzo, bo nie wiedziały, kto to mówi.

Spojrzały w górę, ale mnie już nie było. Na widok skądś-go kremu znów przypomniałem sobie, że mnie boli ząb.

Tymczasem miasto pod nogami nagle się skończyło. Wignęły tylko dachy, kominy, anteny telewizyjne i wierzchołki drzew.

Ukazało się jezioro pełne żaglowek, jachtów i kajaków.

- Uwaga - zawołałem. - Zbliżamy się do lądowania.

Uruchomiłem drugi spadochron, mniejszy, hamujący.

Wykwitł nade mną jak parasolka. To samo zrobiła ciocia i dała mi znak ręką, że czuje się dobrze i wszystko jest w porządku. Niebo nad nami przyciemniło się nagle.

Zerwał się wiatr i zaczęło nas znosić nad sam środek jeziora. Sytuacja stała się trochę kłopotliwa - jak mówią dorośli.

Jeszcze przed chwilą myślałem, że wylądujemy na miękkim piasku plaży. Wyciągnąłem zza pasa rakiетnicę i wystrzeliłem czerwoną rakiетę.

1. Czy ciocia opowiedziała Andrzejowi obiecaną bajeczkę ?
2. Jak zmieniał się ich lot ?
3. Co znajdowało się pod nimi ?
4. Co powiedział Andrzej dzieciom, które jadły poziomki z kremem ?
5. Czy dzieci się zdziwiły ?
6. Co przypominało się Andrzejowi, na widok szodkiego kremu ?
7. Co mijali teraz nasi spadochroniarze ?
8. Co zawołał Andrzej ?
9. Jak przygotowywał się on do lądowania ?
10. Czy ciocia też sobie radziła ?
11. Jak zmieniła się nagle pogoda ?
12. Czy sytuacja się pogorszyła ?
13. Co zrobił Andrzej w tej niebezpiecznej sytuacji ?

Grammatical SynopsisInstrumental case.

The instrumental case is used to express the means by which something is done.

Piszę nowym piórem. I write with a new pen.

It is the object of some verbs, e.g. zajmować się, intereso-
wać się:

Moja matka zajmuje się domem. My mother takes care of the house. Mój brat interesuje się sztuką. My brother is interested in art.

It is used with some time expressions.

Wczoraj wieczorem byłem w kinie. Last night I was at the movies. Latem jadę na wieś. In the summer I go to the country.

It is used with preposition z (ze before certain groups of consonants) to indicate association.

Ta pani rozmawia z chłopczykiem. This lady speaks with the boy. Wczoraj byłem w kinie z siostrą. Yesterday I was at the movies with my sister. Andrzej bawi się ze zwierzętami. Andrzej plays with animals.

The instrumental case is also extensively used with prepositions pod, ponad, przed, and za to indicate location.

Pod drzewem rosną grzyby. Mushrooms grow underneath the tree. Nad lasem są chmury. The clouds are above the woods. Przed garażem stoi samochód. The car is parked in front of the garage. Za biurkiem siedzi sekretarka. The secretary sits behind the desk.

The instrumental case has the following endings :

	I	II	III	IV
SG.	- a		- em	
PL.	- ami, - ni			

Examples:

Decl.	Nom. Sg.	Instr. Sg.	Instr. Pl.
I	gazeta	gazetą	gazetami
II	powieść	powieścią	powieściami
III	zeszyt	zeszycem	zeszytami
IV	pióro	piórem	piórami

The ending - ni in the plural occurs with few nouns.

Nom. Sg.	Instr. Pl.
gość	gośćmi
koń	końmi
pieniądz	pieniężmi
człowiek	ludźmi
przyjaciół	przyjaciółmi
brat	braćmi
dziecko	dziećmi

Adjectives : endings

	Fem.	Nonfem.
Sg.	- a	- ym/ - im
Pl.	- ymi/ - imi	

Examples:

Fem.	Nonfem.	Pl.
młoda	młodym	młodymi
moja	moim	moimi
pańska	pańskim	pańskimi

Pronouns:

Nom.	Ja	ty	on	ona	my	wy	oni
Instr.	mną	tobą	nim	nią	nami	wami	nimi

Plural endings

	Masc.	Fem.	Neut.
Nom.	Moje domy	Moje księżki	Moje pióra
Instr.	Moimi domami	Moimi księżkami	Moimi piórami

Masculine and neuter nouns, as seen above form the instrumental case in the same manner. The same applies to pronouns and adjectives.

Polite commands

A polite command is expressed by a regular 3rd person form of address preceded by the particle niech (let).

Niech pan mówi wolniej. Speak slower (sir)

Niech państwo mówią tylko po polsku. Speak Polish only.

Comparison of adjectives

Most adjectives distinguish among three degrees of comparison : positive, comparative, and superlative.

To form the comparative degree of adjectives, the endings - sz, - sz, - sz for masculine, feminine and neuter genders respectively, are added to the stem of the positive degree. The superlative degree is formed from the comparative by adding to it the prefix naj-.

<u>Positive</u>	<u>Comparative</u>	<u>Superlative</u>
słaby	słabszy	najsłabszy
stara	starsza	najstarsza
ciekawe	ciekawsze	najciekawsze

Adjectives which in the positive degree end in -ki, -oki,
-eki drop this suffix before the comparative ending:

krótki krótszy najkrótszy

ciężka cięższa najcięższa

Some adjectives form their comparative and superlative
degrees by adding bardziej (more) and najbardziej (most)
to the positive degree.

gorzki, bardziej gorzki, najbardziej gorzki

nieposłuszny, bardziej nieposłuszny, najbardziej

/ nieposłuszny.

VIII

W KAWIARNI

- Jurek : Patrz, już jest piąta godzina.
Chciałbyś coś przekąsić ?
- Andrzej : Bardzo chętnie. To miejsce wygląda
zachęcająco. Możemy tu wstąpić ?
- Jurek : Oczywiście. To jest bardzo dobra kawiarnia
i popularne miejsce spotkań. Dużo studentów
przychodzi tu po wykładach.
- Andrzej : Są tu jacyś twoi przyjaciele? Chciałbym
ich zapoznać.
- Jurek : Tak; zobacz, Krysia siedzi przy tym stoliku.
Chodźmy tam.
- Jurek : Krysia, to jest Andrzej, mój amerykański
brat.
- Krysia : Przyjemnie mi Pana poznać. Czy jesteście
naprawdę braćmi ?
- Andrzej : Niczupeżnie. Mieszkam u rodziny Jurka
przez to lato.
- Krysia : Dobry pomysł. Chcielibyście coś zamówić ?
- Andrzej : Tak. Zamówimy tylko ciastka i kawę.
- Krysia : Tam jest kelner. Zawołam go.

(In a Cafe)

- Jurek : Look. It is already 5 o'clock. Would you
like to have a snack ?
- Andrzej : Sure. This place looks inviting.
Can we go in here ?
- Jurek : Of course. This is a very good cafe and
a popular meeting place. Many students
come here after classes.
- Andrzej : Are any of your friends here ?
I would like to meet them.
- Jurek : Yes; look, there is Krysia sitting at the
table. Let's go there.

Jurek : Krysia, this is my American brother, Andrzej.

Krysia : I am pleased to meet you. Are you really brothers ?

Andrzej : Not exactly. I am living with Jurek's family this Summer.

Krysia : Good idea. Would you like to order something ?

Andrzej : Yes. We'll just order some coffee and pastries.

Krysia : There is the waiter. I will call him.

Related Vocabulary

Godzina, minuta, sekunda, chwila; kawiarnia, restauracja, bar, knajpa, gospoda; student, uczeń, słuchacz; wykłady, lekcje, zajęcia, ćwiczenia; karta, spis potraw, menu; zupa, zakąski, mięso, jarzyny, deser, ciastka, pieczywo, tort, kawa, herbata, woda mineralna; rachunek, obsługa, napiwek; zegarek, zegar, budzik;

Expressions

Poproszę o menu ! Chwileczkę ! Kolega !

Poproszę o rachunek. Spokojnie ! Nie pali się !

Która godzina ? Za kwadrans pierwsza.

Wpół do drugiej. Kwadrans na trzecią.

Conversation Practice

1. Która jest już godzina ?
2. Czy Andrzej chce coś przekąsić ?
3. Dokąd wstępują Andrzej i Jurek ?
4. Czy to jest dobra kawiarnia ?
5. Z czego jest ona znana ?
6. Czy są tam przyjaciele Jurka ?
7. Do kogo przyłączają się Andrzej i Jurek ?
8. Co robi Jurek ?
9. O co pyta Krysia ?
10. Co odpowiada Andrzej ?
11. Co komentuje Krysia ?
12. Co zamawiają Andrzej i Jurek ?
13. Kto obsługuje w kawiarni ?

Pronunciation Drill

<u>mdleje</u>	<u>mgła</u>	<u>mchu</u>	<u>rtęć</u>	<u>lgnie</u>	<u>łba</u>
<u>mdzy</u>	<u>msza</u>	<u>mniej</u>	<u>rwał</u>	<u>lwa</u>	<u>łka</u>
<u>mknie</u>	<u>mszczę</u>	<u>młotek</u>	<u>rwie</u>	<u>lżej</u>	<u>łgał</u>
<u>mgnienie</u>	<u>mży</u>	<u>mleko</u>	<u>rzy</u>	<u>łśni</u>	<u>łże</u>
<u>mglisty</u>	<u>mści</u>	<u>mróz</u>	<u>rźnie</u>	<u>lnu</u>	<u>łzę</u>
<u>brwi</u>	<u>drgnie</u>	<u>krtan</u>	<u>pstry</u>	<u>technie</u>	<u>brzdąc</u>
<u>brnie</u>	<u>drwał</u>	<u>krwawy</u>	<u>bzdura</u>	<u>schnie</u>	<u>brzmi</u>
<u>trwa</u>	<u>drwi</u>	<u>krnąbrny</u>	<u>pszczoła</u>	<u>pchła</u>	<u>krztusi się</u>
<u>drga</u>	<u>drży</u>	<u>grdyka</u>	<u>pchnie</u>	<u>pchli</u>	<u>grzbiet</u>
<u>krwi</u>	<u>drwa</u>	<u>brnąć</u>	<u>grzmot</u>	<u>chrzta</u>	<u>chrzci</u>

<u>plóć</u>	<u>pomyśl</u>	<u>w pŁaszczu</u>	<u>w stożÓwce</u>	<u>z przyjacielem</u>
<u>jad</u>	<u>wiód</u>	<u>w tramwaju</u>	<u>w swetrze</u>	<u>z bratem</u>
<u>cick</u>	<u>wysech</u>	<u>w książce</u>	<u>w szpitalu</u>	<u>z Krystyną</u>
<u>móć</u>	<u>wyciek</u>	<u>w Gdańsku</u>	<u>w szczęściu</u>	<u>z Krzysztofem</u>
<u>stZuk</u>	<u>zmar</u>	<u>w Gnieźnie</u>	<u>w szczeciocie</u>	<u>z książką</u>

<u>z Francuzem</u>	<u>ze studentem</u>
<u>z wszystkimi</u>	<u>ze znajomym</u>
<u>z WŁochem</u>	<u>ze zdjęciem</u>
<u>z czŁowiekiem</u>	<u>ze Szkotem</u>
<u>z mlekiem</u>	<u>ze mną</u>

Pattern Practice

Jest pierwsza godzina.

Jest druga.

Jest kwadrans na trzecią.

Jest wpÓŁ do czwartej.

Jest za kwadrans piąta.

Jest pięć minut po szóstej.

Jest dziesięć po siódmej.

Jest ósma dwadzieścia pięć.

Repetition DrillChcieć (Cond.)

ChciaŁbym coś przekąsić.

ChciaŁbyś coś przekąsić.

ChciaŁby coś przekąsić

Chcielibyśmy coś przekąsić.

Chcielibyście coś przekąsić.

Chcieliby coś przekąsić.

ChciaŁabym coś wypić.

ChciaŁabyś coś wypić.

ChciaŁaby coś wypić.

ChciaŁybyśmy coś wypić.

ChciaŁybyście coś wypić.

ChciaŁyby coś wypić.

Locative

Wczoraj byłem na poczcie.
Wczoraj byłem w bibliotece.
Wczoraj byłem na plaży.
Wczoraj byłem w teatrze.
Wczoraj byłem w kościele.
Wczoraj byłem w banku.
Wczoraj byłem w szpitalu.
Wczoraj byłem w kinie.
Wczoraj byłem na dworcu.
Wczoraj byłem na lotnisku.

Co pan wie o tym studencie ?
Co pan wie o tym człowieku ?
Co pan wie o tej studentce ?
Co pan wie o tej kobiecie ?
Co pan wie o tych studentach ?
Co pan wie o tych ludziach ?

Karol siedzi przy stoliku.
Karol siedzi przy oknie.
Karol siedzi przy ognisku.
Karol siedzi przy wódce.

Studenci przychodzą tu po wykładach.
Studenci przychodzą tu po lekcjach.
Studenci przychodzą tu po zajęciach.
Studenci przychodzą tu po ćwiczeniach.

Person - Number Substitution

Wiktor chce aby coś powiedział.

Ja _____

Basia i Krycia _____

Wy _____

Ona _____

Ty _____

Nauczyciel _____

On _____

My _____

Oni _____

Studenci przechodzą tu po wykładach.

Ja _____

Wy _____

Wiktor i Irena _____

Ty _____

Dorota _____

Ona _____

My _____

Jurek _____

Karol siedzi przy tym stoliku.

Wy _____

Oni _____

My _____

Ewa _____

Ja _____

Janek i Radek _____

Double Item Substitution

To jest mój amerykański brat.
 _____ siostra.
 _____ polska _____
 _____ matka
 _____ ulubiona _____
 _____ przyjaciel
 _____ oddany _____
 _____ przyjaciółka
 _____ nierozłączna _____
 _____ parasolka
 _____ nowa _____
 _____ ubranie
 _____ drogie _____
 _____ zegarek

Mieszka u rodziny Jurka przez to lato.

_____ (zima)
 (wy) _____
 _____ (tydzień)
 (Wanda) _____
 _____ (miesiąc)
 (ty) _____
 _____ (wiosna)
 (studenci) _____
 _____ (rok)
 (my) _____
 _____ (wakacje)
 (ona) _____

Zamówimy tylko kawę.

_____ (herbata)

(Tomek) _____

_____ (wino)

(ona) _____

_____ (ciastka)

(wy) _____

_____ (wódka)

(ja) _____

_____ (śledzie)

(Wacek i Antek) _____

_____ (pół prosiaka)

(Basia) _____

Replacement Drill

To miejsce wygląda zachęcająco.

_____ kawiarnia _____

_____ przyzwicie

Tanta _____

_____ kelnerka _____

_____ pracuje _____

_____ porad siły

Nasza _____

_____ nauczyciel _____

_____ krzyczy _____

_____ wniebogłosy

_____ studenci _____

Tamci _____

_____ "ratunku"

To jest bardzo dobre kawiarnia.

_____ restauracja

_____ znana

_____ byle

Tam

_____ wszystkim

_____ kino

_____ znajome

_____ mieściło się

_____ teatr

Dużo studentów przychodzi tu po wykładach.

_____ (studentki)

_____ (lekcje)

_____ (wstępować)

Nasa

_____ (zabawa)

_____ (młodzież)

_____ (zatrzymywać się)

_____ przy barze

Mało

_____ (ludzie)

_____ (przebywać)

_____ (kieliszek)

_____ (turyści)

Wielu

_____ (przesiadывать)

_____ (wódka)

_____ (politykować)

Moój brat siedzi przy tym stoliku.

____siostra____
 _____tantym_____
 _____(biurko)_____
 _____(pracować)_____
 Twoja _____
 _____sekretarka_____
 _____moim_____
 _____(stół)_____
 _____(marzyć)_____
 Śpiąca _____
 _____kelnerka_____
 _____naszym_____

Repetition Exercise

Dużo studentów tu przychodzi.

Mam mało czasu.

Mam dużo wydatków.

Mam dużo kłopotów.

Mam dużo dolarów.

Mam dużo roboty.

Mieszkam w nowym domu.

Mieszkam w pięknym pokoju.

Marzę o ładnej pogodzie.

Marzę o młodych latach.

Marzę o starych serach.

Exercise

Mieszkam w nowym domu.

_____ (mieszkanie)
 _____ (ładny) _____
 _____ (miasto)
 _____ (duże) _____
 _____ (budynek)
 _____ (wysoki) _____
 _____ (gmach)
 _____ (stary) _____
 _____ (pałac)
 _____ (opuszczony) _____
 _____ (rudera)

Mam dużo znajomych.

_____ mało _____
 _____ (czas)
 _____ dużo _____
 _____ (wydatki)
 _____ - - - mało _____
 _____ (dolary)
 _____ dosyć _____
 _____ (robota)
 _____ masę _____
 _____ (problemy)
 _____ dużo _____
 _____ (krewni)
 _____ mało _____

Guided Conversation

Marysiu, poproś Andrzeja, ażeby opisał swój typowy dzień w Ameryce.

Marysia: Andrzej, opisz swój typowy dzień w Ameryce.

Andrzej, powiedz, że z chęcią, wolałobyś jednak, żeby zadawano ci pytania.

Andrzej: Z chęcią. Wolałbym jednak, żeby zadawano mi pytania.

Doroto, zapytaj Andrzeja o której godzinie się budzi i o której godzinie wstaje.

Dorota: O której godzinie się budzisz i o której wstajesz?

Andrzej, powiedz, że budzisz się o godzinie siódmej, a wstajesz 5 minut później.

Andrzej: Budzę się o godzinie siódmej, a wstaję 5 minut później.

Karolu, zapytaj go co robi później.

Karol: Co robisz później?

Andrzej, powiedz, że myjesz się i ubierasz się do wpół do ósmej, następnie jesz śniadanie i wychodzisz z domu.

Andrzej: Myję się i ubieram do wpół do ósmej; następnie jem śniadanie i wychodzę z domu.

Bolku, zapytaj Andrzeja w jaki sposób dojeżdża do szkoły.

Bolek: W jaki sposób dojeżdżasz do szkoły?

Andrzej, powiedz, że autobusem. Przyjeżdżasz do szkoły za kwadrans dziewiąta i masz wykłady do dwunastej.

Andrzej: Autobusem. Przyjeżdżam do szkoły za kwadrans dziewiąta i mam wykłady do dwunastej.

Ireno, zapytaj Andrzeja co robi po wykładach przedpołudniowych.

Irena: Co robisz po wykładach przedpołudniowych?

Andrzej, powiedz, że jesz obiad, po obiedzie odpoczywasz, czytasz gazetę i palisz papierosa. Wracasz do szkoły o drugiej i kończysz wykłady o godzinie piątej.

Andrzej: Jem obiad, po obiedzie odpoczywam; czytam gazetę i palę papierosa. Wracam do szkoły o drugiej i kończę wykłady o godzinie piątej.

Krysiu, zapytaj Andrzeja co robi wieczorem.

Krysia: A co robisz wieczorem?

Guided Conversation (Cont.)

Andrzeju, powiedz, że wieczorem jesz kolację, później odrabiasz lekcje, kładziesz się spać o jedenastej, czytasz w Zódku pół godziny, potem gasisz światło i zasypiasz.

Andrzej: Wieczorem jem kolację, później odrabiam lekcje, kładę się spać o jedenastej, czytam w Zódku pół godziny, potem gaszę światło i zasypiam.

Translation Exercise

1. It is already 6 o'clock.
2. It is already 7:30
3. It is already 9:45
4. It is already 10:15
5. It is already 10:55
6. Would you like something to eat ?
7. Would you like something to drink ?
8. Would you like to have a snack ?
9. This place looks inviting.
10. This place looks interesting.
11. This place is crowded.
12. This is a very good cafe.
13. This is a very good restaurant.
14. This is a very good hotel.
15. This is a very good movie-theater.
16. This is a very popular place.
17. Many young people come here.
18. Many students come here after classes.
19. Are any of your acquaintances here ?
20. Are there any girls here ?
21. Are there any boys here ?
22. I would like to meet them.
23. Would you like to order something ?
24. What would you like ?
25. What would you like to say ?

Narrative

Uczestniczyłem wczoraj w ożywionej, a chwilami nawet zapalanej, dyskusji. Dyskutowaliśmy na różne tematy: polityczne, gospodarcze, społeczne, kulturalne. Pomimo, że w wielu sprawach, zwłaszcza politycznych, opinie nasze się nie zgadzały, to byłem jednak mile zaskoczony ogromną ilością wspólnych poglądów. Jedno jest pewne : Kłódzież zarówno tu jak i w Ameryce i w innych krajach, jest zainteresowana w swojej przyszłości i marzy o pokojowym współżyciu i dobrobycie. Muszę przyznać, że skompromitowałem się swoją znajomością sportu. Nie potrafiłem wymienić ani jednego nazwiska amerykańskiego zdobywcy złotego medalu olimpijskiego. Natomiast Polacy wyliczali jedno za drugim. Byłem zdziwiony, gdy mi powiedziano że nie grają, i w ogóle nie interesują się baseball'em. Myślałem zawsze, że to jest najbardziej popularny sport na świecie. Jakie rozczarowanie !

1. W czym uczestniczyłem wczoraj Andrzej ?
2. Jaka była dyskusja ?
3. Na jakie tematy dyskutowano ?
4. Czy opinie dyskutantów we wszystkim się zgadzały ?
5. Czym zaskoczony był Andrzej ?
6. W czym zainteresowana jest Kłódzież ?
7. O czym ona marzy ?
8. Czym skompromitował się Andrzej ?
9. Dlaczego Andrzej się zdziwił ?
10. Co myślał on zawsze o baseball'u ?

W odpowiedzi - z pokładu niebieskiego jachtu, który płył tuż pod nami - jakiś żeglarz o wielkiej rudej brodzie wystrzelił zieloną rakietę na znak, że będzie nas ratował. Mały czarny piesek na dachu jachtu trzymał już w zębach koniec liny od koła ratunkowego. Opadałem szybko. Tuż przede mną ukazała się błyszcząca jak lustro tafla wody i szczęśliwie wylądowałem na pokładzie jachtu. W kilka sekund potem ciocia zrezygnowała z usiadła na powierzchni jeziora i zanim zdążył to zrobić żeglarz, rzuciłem jej koło ratunkowe. Piesek trzymał mocno w zębach koniec liny. Wspólnymi siłami wydobyliśmy ciocię na pokład. Podróż powietrzna była skrócona. Ciocia usiadła na burcie, żeby trochę obeschnąć. Wcale nie straciła swego dobrego humoru. - Czy jest pan Żeglarzem Sindbadem? - zapytała rudobrodego. Potem pochwaliła mnie za odwagę i dała cukierek owinięty w króla Popieła, a żeglarza poczęstowała Panem Twardowskim na kogucie. - Nie - odpowiedział żeglarz na pytanie cioci - nie jestem Żeglarzem Sindbadem. Jestem dentystą z Zabrze i przyjechałem tutaj na wczasy. Przywiozłem ze sobą gabinet dentystyczny i leczę chore zęby. Wszystkie dzieci nazywają mnie Wujkiem Żeglarzem. " Nic bardziej fatalnego - pomyślałem z rozpaczą - nie mogło mi się zdarzyć w życiu."

1. Co oznaczała zielona rakietę, którą wystrzelił rudobrody żeglarz ?
2. Co robił nały piasek na dachu jachtu ?
3. W jaki sposób opadał i wylądował Andrzej ?
4. Jak wylądowała ciocia ?
5. Czy podróż powietrzna skończyła się szczęśliwie ?
6. Co zapytała ciocia rudobrodęgo ?
7. Jakimi cukierkami poczęstowała ciocia Andrzeja i żeglarza ?
8. Kim okazał się żeglarz ?
9. Co pomyślał Andrzej, gdy dowiedział się, że nieznajomy żeglarz jest dentystą ?

Grammatical SynopsisLocative case

The locative case occurs in prepositional phrases only.

It depends on the following prepositions :

na (on), o (about), po (after); przy (at, near),
w, w (in).

Endings:

	I	II	III	IV
Sg.	- e, - y/- i	- y/- i	- e, - u	
Pl.	- ach			

Examples :

Decl.	Ending	Nom Sg.	Loc. Sg.	Loc. Pl.
I	- e	poczta	poczcie	pocztach
	- y	uczennica	uczennicy	uczennicach
	- i	suknia	sukni	sukniach
II	- y	późnoc	późnocy	późnocach
	- i	jesień	jesieni	jesieniach
III	- e	student	studencie	studentach
	- u	szpital	szpitalu	szpitalach
IV	- e	lato	lecie	latach
	- u	lotnisko	lotnisku	lotniskach

Adjectives : endings

	Fem.	Nonfem.
Sg.	- ej	- ym/- im
Pl.	- ych/- ich	

Examples :

Sg. Fem.	Sg. Nonfem.	Pl.
młodej	młodym	młodych
pańskiej	pańskim	pańskich

Pronouns.

Nom.	Ja	ty	on	ona	my	wy	oni
Loc.	mnie	tobie	mu	niej	nam	was	niem

Conditional

The conditional mood consists of a past - tense form of the verb and of the particle by. The past-tense personal suffixes are always attached to by and form with it an enclitic phrase.

Chciałbyś coś przekąsić? Would you like to have a snack?

Chciałabyś coś zamówić? Would you like to order some-
/thing?

Moglibyśmy dziś do teatru. We would (like to) go to the
/ theater today.

Quantifying adverbs with the genitive

Adverbs specifying quantity are followed by the genitive of the quantified noun.

Mam mało czasu. I have little time.

Mam dużo wydatków. I have a lot of expense.

Short and long forms of personal pronouns.

The personal pronouns ja (I), ty (you), on (he), and ona (it) have short and long forms in the gen. and acc. singular.

	short	long	short	long	short	long	short	long
Nom. Sg.	ja		ty		on		ona	
Acc. Sg.							je	
Gen. Sg.	mi	mnie	ci	ciebie	go	jego	go	jego

As objects of verbs both short and long forms occur.

The long forms are emphatic; the short are neutral.

Znam cię. I know you.

Znam go. I know him.

Znam ciebie, ale nie znam jego. I know you, but
I don't know him.

After się the short form cię is avoided.

Nie boję się ciebie. I'm not afraid of you.

In the modern language the short form mię is felt
to be literary ; colloquially the long form mnie
is becoming general.

On mnie nie zna. He doesn't know me (coll)

On mię nie zna. He doesn't know me (lit)

After prepositions only the long form appears.

Pan mówi do mnie ? Are you talking to me ?

Do ciebie mówię. I'm talking to you.

IX

NA ZAKUPACH

Andrzej: Chciałbym kupić jakiś prezent swoim rodzicom.

Basia: Chciałbyś kupić jakieś regionalne wyroby przemysłu artystycznego i ludowego?

Andrzej: Bardzo dobry pomysł. Możemy wstąpić do któregoś z tych sklepów?

Basia: Nie, kupny je lepiej na rynku. Tam jest wszystko o wiele taniej.

Andrzej: Pierwszy raz jestem na rynku. Zdaje mi się, że sprzedają tu wszystko.

Basia: Tak, każde stoisko sprzedaje coś innego: jarzyny, owoce, mięso, ubrania, wyroby artystyczne i ludowe, itd.

Andrzej: Nie widzę nigdzie żadnych cen.

Basia: Najpierw trzeba się zapytać sprzedawcy o cenę, a później trzeba się z nim targować.

Andrzej: Nigdy nie miałem okazji do targowania się; nie myślę jednak, że potrafię.

Basia: Oto ładna pamiątka dla twoich rodziców. Jest to ręcznie robiona laleczka w stroju regionalnym.

Andrzej: Proszę pani, ile to kosztuje?

Sprzedawczyni: Jak dla Pana, to tylko 20 złotych.

(A shopping tour)

Andrzej: I would like to buy a gift for my parents.

Basia: Would you like to buy a product of the regional folk art?

Andrzej: That's a very good idea. Can we go into one of these stores?

Basia: No, it's better to buy them in the market. Everything is much cheaper there.

Andrzej: This is my first time in a market. It seems to me they sell here everything.

Basia: Yes, each stand sells something different: vegetables, fruits, meat, clothes, products of folk art, etc.

Andrzej: I don't see the prices anywhere.

Basia: You first have to ask the vendor, and then you have to bargain with him.

Andrzej: I have never had a chance to bargain; I don't think, however, that I could.

Basia: Here is a nice souvenir for your parents. It's a handmade doll in a regional costume.

Andrzej: How much does it cost, miss?

Saleslady: For you, it's only 20 zlotys.

Related Vocabulary

Sklep, magazyn, dom towarowy, kupować, sprzedawać, sprzedawca, sprzedawczyni, ekspedient, ekspedientka, klient, klientka, cena, rachunek, kasa, towar; podarunek, pamiątka, upominek; tanio, drogo; masarnia, piekarnia, drogeria, apteka, sklep z obuwiami; damskie, męskie, dziecięce.

Expressions

Ile to kosztuje? Chcę kupić parasol. Proszę mi pokazać damskie parasole. Czy ten materiał jest dobrego gatunku? Proszę mi to zapakować. Ile płać? Poproszę o rachunek.

Conversation Practice

1. Co Andrzej chce kupić ?
2. Co proponuje Basia ?
3. Gdzie, według Basi, można to taniej kupić ?
4. Czy Andrzej był dużo razy przedtem na rynku ?
5. Co mu się zdaje ?
6. Czy każde stoisko sprzedaje to samo ?
7. Co sprzedają różne stoiska ?
8. Czy ceny są wywieszone na towarach ?
9. W jaki sposób można się dowiedzieć
ile kosztuje dana rzecz ?
10. Co trzeba robić później ?
11. Czy Andrzej umie się targować ?
12. Czy miał on kiedyś do tego okazję ?
13. Jaką pamiątkę decyduje Andrzej kupić rodzicom ?
14. Ile kosztuje laleczka, którą kupuje Andrzej ?
15. Czy ty lubisz chodzić na zakupy ?
16. Czy lubisz się targować ?

Pronunciation Drill

<u>czyi</u>	Tade <u>usz</u>	<u>E</u> ugeniusz	duet	cha <u>os</u>
statu <u>i</u>	muzeu <u>m</u>	<u>E</u> uropa	poeta	trotua <u>r</u>
ale <u>i</u>	poufny	reumatyzm	aeroplan	oce <u>an</u>
stoi	na <u>u</u> ka	au <u>t</u> o	u <u>o</u> sobienie	o <u>a</u> za
ga <u>ik</u>	zau <u>ż</u> ek	pa <u>u</u> za	Le <u>o</u> n	aerona <u>u</u> ta

rytm	film	bitw	uwi <u>ó</u> dz	pl <u>ó</u> t
wydm	sejm	brzytw	uni <u>ó</u> s	ciek
organizm	blizn	modlitw	upad	n <u>ó</u> t
wied <u>z</u> m	pieś <u>ń</u>	kuropatw	ukrad	pomys
alarm	przyjaź <u>ń</u>	kl <u>ó</u> stw	uwi <u>ó</u> dz	wysec <u>h</u>

pi <u>ę</u> tro	r <u>ę</u> ce	pi <u>ę</u> ty	gor <u>ą</u> co
ch <u>ę</u> tnie	pieni <u>ę</u> dzy	ka <u>ę</u> ty	ż <u>ą</u> dza
te <u>ę</u> dy	pe <u>ę</u> dzę	sk <u>ą</u> d	pieni <u>ą</u> dze
be <u>ę</u> dę	r <u>ę</u> czny	ż <u>ą</u> da	gor <u>ą</u> czka
wi <u>ę</u> c	me <u>ę</u> cze	za <u>ę</u> ję	pa <u>ę</u> czek

Pattern PracticeRepetition Drill

Niech mnie pan przedstawi swojemu ojcu.
Niech mnie pan przedstawi swojemu synowi.
Niech mnie pan przedstawi swojemu bratu.
Niech mnie pan przedstawi swojej matce.
Niech mnie pan przedstawi swojej córce.
Niech mnie pan przedstawi swojej siostrze.
Niech mnie pan przedstawi swoim rodzicom.
Niech mnie pan przedstawi swoim synom.
Niech mnie pan przedstawi swoim córkom.

Bardzo mi miło.
Bardzo mi przyjemnie.
Bardzo mi ciepło.
Bardzo mi zimno.

Jak się panu podoba w Polsce ?
Jak się pani podoba w Polsce ?
Jak się państwu podoba w Polsce ?
Jak się twojemu koledze podoba w Polsce ?
Jak się twojej koleżance podoba w Polsce ?

Bardzo mi się tu podoba.
Bardzo ci się tu podoba.
Bardzo mu się tu podoba.
Bardzo jej się tu podoba.
Bardzo nam się tu podoba.
Bardzo wam się tu podoba .
Bardzo im się tu podoba.

mówię po polsku
 myślę po angielsku
 liczę po rosyjsku
 modlą się po włosku
 czytam po francusku

Person - Number Substitution

Chciałbym kupić prezent rodzicom .

(my) _____
 (Andrzej) _____
 (ty) _____
 (Ewa i Jacek) _____
 (wy) _____
 (Irena) _____
 (one) _____
 (on) _____
 (ona) _____

Zdaje mi się, że jest zimno.

_____ (on) _____
 _____ (my) _____
 _____ (wy) _____
 _____ (ty) _____
 _____ (oni) _____
 _____ (ona) _____
 _____ (one) _____
 _____ (ja) _____

Chciałbym kupić prezent rodzicom .

On _____
 _____ (koleżanka)

Ty _____
 _____ (brat)

Basia _____
 _____ (narzeczony)

On _____
 _____ (mężowie)

Żony _____
 _____ (córki)

Wiktor i Stefan _____
 _____ (żony)

My _____

Matka podarowała mi książkę .

_____ (on) _____

Ciocia _____
 _____ (ona) _____

Kolega _____
 _____ (one) _____

Ty _____
 _____ (my) _____

Mikołaj _____
 _____ (ty) _____

Klub _____
 _____ (wy) _____

Oni _____
 _____ (ja) _____

Replacement Drill

Chciałbym kupić jakiś prezent swoim rodzicom.

(ojciec)

On

Zadny

przywieźć

(pamiątka)

(mój)

(siostra)

Regina

(ciekawa)

posiadać

(książka)

(nasza)

(koledzy)

Wy

podarować

(droga)

(auto)

(przewodnik)

Wstąpimy do pierwszego sklepu.

(tamten)

Oni

(dom towarowy)

(następny)

Ja

(kawiarnia)

(nasza)

(kolega)

(twój)

wpadnąć

Wy

Każde stoisko sprzedaje coś innego .

_____ nowego

_____ sklep _____

_____ wystawia _____

_____ lepszego

_____ sprzedawca _____

Tamten _____

_____ sprzedaje _____

_____ tańszego

_____ pani _____

Ta _____

_____ kupuje _____

_____ zadniejszego

Nigdy nie miałem okazji do targowania się .

_____ całowania _____

_____ partnera _____

_____ namawiam _____

Przeważnie _____

_____ wystupiania _____

_____ nikogo _____

Zazwyczaj _____

_____ zmuszam _____

Repetition ExerciseImperative

Daj mi, z Łaski swojej, jabłko.
Daj mi, z Łaski swojej, gruszkę.
Daj mi, z Łaski swojej, pomarańczę.
Daj mi, z Łaski swojej, ciastko.
Daj mi, z Łaski swojej, kawałek tortu.
Daj mi, z Łaski swojej, kawałek chleba.
Daj mi, z Łaski swojej, pióro.
Daj mi, z Łaski swojej, ołówek.
Daj mi, z Łaski swojej, książkę.
Daj mi, z Łaski swojej, papierosa.

Bądź tak dobry i podaj mi sól.
Bądź tak dobry i podaj mi pieprz.
Bądź tak dobry i podaj mi cukier.
Bądź tak dobry i podaj mi musztardę.
Bądź tak dobry i podaj mi masło.
Bądź tak dobry i podaj mi ręcznik.
Bądź tak dobra i podaj mi zapalki.
Bądź tak dobra i podaj mi papierosy.

Weźcie państwo jeszcze trochę mięsa.
Weźcie państwo jeszcze trochę ziemniaków.
Weźcie państwo jeszcze trochę kapusty.
Weźcie państwo jeszcze trochę sałaty.
Weźcie państwo jeszcze trochę zupy.
Weźcie państwo jeszcze trochę owoców.

Wyjdźmy szybko i chodźmy do domu.
 Zjedźmy szybko i chodźmy do teatru.
 Skoczmy do wody i pływamy do brzegu.
 Skończmy dyskusję i postanówmy coś konkretnego.
 Wsiadajmy do taksówki i jedźmy na mecz.
 Wypijmy jednego i zapomnijmy o naszych kłopotach.
 Robmy rząd i chodźmy stąd.

Exercise

Napij się wody
 _____ (piwo)
 (my) _____
 _____ (wino)
 (wy) _____
 _____ (wódka)
 (ty) _____
 _____ (kawa)
 (wy) _____
 _____ (mleko)
 (my) _____
 _____ (herbata)

Nie czytaj przy obiedzie .
 _____ (stół)
 (wy) _____
 _____ (śniadanie)
 (my) _____
 _____ (rozmawiać) _____
 (ty) _____

_____ (kolacja)
 (wy) _____
 _____ (śmiać się) _____
 (my) _____
 _____ (dzieci) _____
 _____ (zartować) _____
 (ty) _____

Guided Conversation

Zygmuncie, zapytaj Zosię czy ona lubi robić zakupy.

Zygmunt : Zosiu, czy lubisz robić zakupy ?

Zosiu, odpowiedz, że nie tyle lubisz kupować, ile chodzić po sklepach i oglądać różne rzeczy.

Zosia : nie tyle lubię kupować, ile chodzić po sklepach i oglądać różne rzeczy.

Władku, zapytaj Zosię, jak długo taki obchód przeciętnie trwa.

Władek : Jak długo taki obchód trwa ?

Zosiu, powiedz, że to zależy; czasami dwie godziny, a nieraz trzy lub cztery.

Zosia : To zależy; czasami dwie godziny, a nieraz trzy lub cztery.

Witku, zapytaj ile pieniędzy wyda ona przez te cztery godziny.

Witek : Zosiu, a ile pieniędzy wydasz przez te cztery godziny ?

Zosia : To również zależy. Czasami nie wydam ani grosza, ale przeważnie wydam wszystkie pieniądze, które mam przy sobie.

Tomku, zapytaj Teresy, co lubi ona najlepiej kupować.

Tomek : Tereso, co lubisz najlepiej kupować ?

Tereso, odpowiedz: Co za pytanie ! Oczywiście sukienki !

Teresa : Co za pytanie ! Oczywiście sukienki.

Tadku, zapytaj ją, czy robi również zakupy żywnościowe.

Tadek : Czy również robisz zakupy żywnościowe ?

Tereso, powiedz , że tylko w ostateczności. Jest to zadanie koleżanki, z którą mieszkasz.

Teresa : Tylko w ostateczności. Jest to zadanie koleżanki, z którą mieszkam.

Ryśku, zapytaj, czy można w takim razie wynieść, że nie lubi ona gotować.

Rysiek : Można w takim razie wynieść, że nie lubisz gotować.

Tereso, powiedz, że ma on rację. Nie lubisz gotować.

Teresa : Masz rację. Nie lubię gotować.

Romku, powiedz, że słyszałeś, że Polacy lubią żony, które dobrze gotują.

Romek : Słyszałem, że Polacy lubią żony, które dobrze gotują.

Tereso, powiedz, że w takim razie będzie to ich strata.

Teresa : W takim razie będzie to ich strata.

Translation Exercise

1. I would like to buy a gift.
2. I would like to buy a gift for my brother.
3. I would like to buy a gift for my sister.
4. I would like to buy a gift for my mother.
5. I would like to buy a gift for my father.
6. Can we go into one of these houses ?
7. Can we go into one of these restaurants ?
8. Can we go into one of these places ?
9. Everything is much cheaper there.
10. Everything is much dearer there .
11. Everything is much nicer there.
12. Everything is more interesting there.
13. Each store sells something different.
14. Each man has something different.
15. Each band plays something different.
16. Each singer sings something different.
17. You first have to ask the policeman.

18. You first have to ask for permission.
19. You first have to ask for help.
20. You first have to ask for silence.
21. I have never had a chance to see Poland.
22. I have never had a chance to dance "polka".
23. I have never had a chance to speak Polish.
24. Here is a nice book for your friend.
25. Here is a nice gift for your brother.

Narrative

Spędziłam dwa dni w obozie letnim nad morzem Bałtykiem. Jest to obóz sportowy dla chłopców. W pobliskim sąsiedztwie znajdują się też obóz dla dziewcząt. Było bardzo przyjemnie. Po dwóch dniach pobytu doszedłam do wniosku, że trzeba być w bardzo dobrej kondycji fizycznej, aby wytrzymać rygor tego rodzaju obozu. I pomyśleć, że nie jest to wcale obóz wyłącznie dla sportowców. Prosta szkoła spędza tak swoje wakacje letnie. Pobudka o 6 -tej rano. Później 15 minut gimnastyki. Po gimnastyce mycie w lodowatej wodzie pobliskiej rzeki lub kąpiel w morzu. Śniadanie. Po śniadaniu 10 -cio kilometrowy marszobieg brzegiem morza. Bardzo ciężko leci się po piaszczystym wybrzeżu. Później pogadanka i lekcje. Po obiedzie czas wolny; można odpoczywać, czytać, pisać listy. Następnie, po południu, zajęcia sportowe: pływanie w morzu, gra w siatkówkę, koszykówkę, tenisa, piłkę nożną. Wieczorem, po kolacji, potańcówki z sąsiadkami lub inne zajęcia towarzyskie. Były to, jak widać z powyższego, dwa wyczerpujące, ale za to nadzwyczaj przyjemne dni na wybrzeżu Bałtyku.

1. Gdzie spędził dwa dni Andrzej ?
2. Gdzie znajduje się ten obóz ?
3. Co znajduje się w sąsiedztwie ?
4. Do jakiego wniosku doszedł on po dwóch dniach ?
5. Czy jest to obóz wyłącznie dla sportowców ?
6. O której godzinie jest pobudka ?
7. Gdzie wyją się uczestnicy obozów ?
8. Co robią oni po śniadaniu ?
9. Jak leci się po piaszczystym wybrzeżu ?
10. Co można robić po obiedzie ?
11. Jakie sporty uprawia tam młodzież ?
12. Co robią oni wieczorem ?
13. Jakie wrażenie wyniósł Andrzej ze swego pobytu
w letnim obozie sportowym na wybrzeżu Bałtyku ?

- Jak to ? - zdziwiła się ciocia i popatrzyła na mnie.

- Jest pan tylko dentystą i nie poszukuje pan skarbur na dnie jeziora. - Nie poszukuje - odpowiedział poważnie dentysta - a to dlatego, że prawdziwe skarby masz ukryte u siebie w domu. - Skarby ? - zapytała mimo woli.

- Tak - potwierdził dentysta i przeczesał czerwoną brodę.

- A ta broda ... - zapytała ciekawie ciocia - gdy ją pan czesze, to czy nie lecą z niej iskry ?

- Nie - odpowiedział dentysta - broda bowiem jest zupełnie sztuczna. Przypinam ją tylko w tym celu, aby ułatwić mi łowienie, spełniając rolę dodatkowego żagla.

Odpiął brodę i dał mi na chwilę do ręki abym się jej przyjrzał. Rzeczywiście była sztuczna, przynierzyłem ją na moment do mojej twarzy. Wtedy dentysta przypatrzył mi się z uśmiechem, ale bardzo uważnie. Zapytał, czy nie jestem przypadkowo z jednej strony spuchnięty, bo broda z drugiej strony bardziej zakrywa mi policzek. - Boli mnie tylko głowa - odpowiedziałem wymijająco. Dentysta odebrał brodę z moich rąk i znów ją sobie przypiął. - Boli cię głowa...

- powiedziała ciocia - to chyba od chorego zęba.

- Prawdopodobnie - rzekł dentysta.

Popatrzyłem na niego z nie ukrywanym lękiem. Zdawałem sobie jasno sprawę, że upadłem w pułapkę bez wyjścia. Ładując na jachcie, popełniłem widocznie jakąś grubą pomyłkę w nawigacji. I cała moja odwaga zdała się na nic.

1. Co zapytała ciocia żeglarnia ?
2. Co odpowiedział dentysta ?
3. Czy broda dentysty jest prawdziwa ?
4. Jaka speliła ona rolę ?
5. Co zrobił Andrzej z brodą, którą dentysta
dał mu do ręki ?
6. Co zauważył dentysta na twarzy Andrzeja ?
7. Co odpowiedział wymijając Andrzej na pytanie
dentysty ?
8. Czy Andrzej się bał ?
9. Z czego zdawał on sobie jasno sprawę ?
10. Czy przydała mu się jego odwaga ?

Grammatical Synopsis

Dative Case

The dative case occurs usually with personal nouns or pronouns. It has several functions :

1. It is the object of some verbs.

Dziękuję panu. Thank you.

Zaraz panu to podam. I'll hand it to you right away.

Czy przeszkadzam panu ? Am I disturbing you ?

Podoba się to panu ? Do you like it ?

2. It is the indirect object with some verbs.

Daj tę książkę nauczycielowi. Give this book to the teacher.

Przedstawię pana pani Krysi. I'll introduce you to Krysis.

Wszystko pani opowiem. I'll tell you everything.

Życzę wam zdrowia. I wish you health.

3. It is used with some greetings and wishes.

Dzień dobry pani. Hello.

Do widzenia panu. Good-bye.

Chwała Bogu . Thank God.

Dzięki Bogu. Thank God.

4. With certain expressions of feeling, the person affected is expressed in dative.

Ciepło mi. I feel warm.

Dobrze pani ? Are you well ?

Żal mi go. I feel sorry for him.
 Bardzo mi miło. Very nice to meet you .
 Nudzi mi się. I'm bored.
 Nie chce mi się . I don't feel like it.

Endings

	I	II	III	IV
Sg.	- e, - y/- i	- y/- i	- oxi, - u	- u
Pl.	- om			

Examples:

Decl.	Ending	Nom. Sg.	Dat. Sg.	Dat. Pl.
I	- e	matka	matce	matkom
	- y	uczennica	uczennicy	uczennicom
	- i	Krysia	Krysi	Krysiom
II	- y	rzecz	rzeczy	rzeczom
	- i	powieść	powieści	powieściom
III	- oxi	student	studentowi	studentom
	- u	brat	bratu	braciom
IV	- u	dziecko	dziecku	dzieciom

Adjectives. Endings:

	Fem.	Nonfem.
Sg.	- ej	- emu
Pl.	- ym/- im	

Examples :

<u>Fem.</u>	<u>Nonfem.</u>	<u>Pl.</u>
młodej	młodemu	młodym
mojej	mojemu	moim

Pronouns :

Nom.		Ja	ty	on	ona	my	wy	oni
Dat.	short	mi	ci	mu	jej	nam	was	im
	long	mi	tobie	jemu				

Imperative

In addition to polite commands the Polish verb distinguishes three imperative forms: the singular and plural imperatives are commands, the inclusive imperative is an exhortation which includes the speaker.

Mów głośno. Speak loud.
 Mówcie głośno. Speak loud.
 Mówmy głośno. Let's speak loud.

The commands expressed by singular and plural imperatives are used on the same level of familiarity as the corresponding 2 nd person singular and 2 nd person plural constructions.

Pij !	} Drink !	fam., to one person
Pijcie !		fam., to more than one
Pijcie panowie !		informal but polite
Pijcie państwo !		to more than one person

X

NA POCZTĘ

Andrzej: Otrzymałem dzisiaj rano list od matki.

Basia: Cudownie ! Co ci pisze ?

Andrzej: Narzeka, jak zwykle, że za mało piszę.

Basia: W takim razie, skreśl jej kilka słów
teraz i pojedziemy na pocztę.

Andrzej: Gdzie mogę dostać znaczki ?

Basia: W okienku numer 14; sprzedają tam
znaczki na listy zwykłe i lotnicze.

Andrzej: Chciałbym wysłać ten list pocztą lot-
niczą, a żeby jak najszybciej tam do-
szedł. Czy mógłby go pan zważyć ?

Urzędnik: Oczywiście. Płaci pan pięć złotych,
sześćdziesiąt groszy, ponieważ waży
on ponad dwadzieścia gramów.

Andrzej: Kiedy list ten dojdzie na miejsce
przeznaczenia ?

Urzędnik: Poczta lotnicza list do Ameryki zazwy-
czaj idzie około pięciu dni.

Andrzej: Gdzie mogę go wrzucić ?

Urzędnik: Skrzynka pocztowa znajduje się przy
wyjściu, po lewej stronie.

Andrzej: Dziękuję bardzo. Do widzenia.

(At the Post Office)

Andrzej: I received a letter from my mother
this morning.

Basia: Wonderful ! What does she write ?

Andrzej: Complains, as usually, because I don't
write enough.

Basia: In that case, why don't you jot a few
words now and we'll go to the Post Office.

Andrzej: Where do I buy the stamps ?

Easia: At the window No 14; there they sell stamps for both regular and air mail letters.

Andrzej: I would like to send this letter by air mail so that it gets there as soon as possible. Would you please weight it for me ?

Clerk: Of course. You'll pay 5 zloty and 60 groszy, because it is over 20 gram.

Andrzej: When will this letter arrive at its destination ?

Clerk: It usually takes about five days for an airmail letter to arrive in America.

Andrzej: Where can I deposit it ?

Clerk: The mailbox is on the left side of the entrance.

Andrzej: Thank you very much. Good- bye.

Related Vocabulary

Poczta Główna, urząd pocztowy, list zwykły, list polecony, ekspres; taryfa wewnętrzna, taryfa zagraniczna; adresat, opłata, nadawca; depesza, telegram, blankiet na telegram,, pilny telegram; urzędnik, urzędniczka, poczmistrz, listonosz.

Conversation Practice

1. Co otrzymał Andrzej ?
2. Kiedy on to otrzymał ?
3. Od kogo otrzymał on list ?
4. Co ona pisze ?
5. Co radzi Easia ?
6. Jakie znaczki sprzedają w okienku numer 14 ?
7. Dlaczego Andrzej wysyła list pocztą lotniczą ?

8. Kto waży list ?
9. Ile płaci Andrzej ?
10. Ile waży jego list ?
11. Jak długo idzie list pocztą lotniczą z Polski do Ameryki ?
12. Gdzie wrzuca się list ?
13. Gdzie znajduje się skrzynka pocztowa ?

Pronunciation Drill

drę	sa	tepy	skary
daje	dają	zaby	kąpie
gazetę	gazetę	następny	traba
monetę	monetę	gożębia	rabie
portmometkę	portmonetkę	jastrzębia	gożab

pięć	bać	reka	rak
będzie	maci	meka	maka
zdjęcie	klac	dziękuje	pak
wszędzie	płynac	węsiel	posagi
zabędzie	rzadzi	tepi	ciagle

<u>inżynier</u>	<u>pencja</u>	<u>szanse</u>	<u>kunszt</u>
<u>inspektor</u>	<u>benzyna</u>	<u>awans</u>	<u>punkt</u>
<u>inwalida</u>	<u>sens</u>	<u>dystans</u>	<u>bunkier</u>
<u>winda</u>	<u>cenzura</u>	<u>dyliżans</u>	<u>junkier</u>
<u>inkwizycja</u>	<u>benzol</u>	<u>alians</u>	<u>nuncjusz</u>

Pattern PracticeRepetition DrillImperfectivePerfective

Andrzej pisał list.

- Andrzej napisał list

Andrzej kreślił kilka słów

- A. skreślił kilka słów

Andrzej dostawał znaczki w okienku

- A. dostał znaczki w okienku

Basia wysyła listy

- Basia wysłała listy

Listy szybko tam dochodziły

- Listy szybko tam doszły

Urzednik ważył list

- Urzednik zważył list

Nadawca płacił za list

- Nadawca zapłacił za list

Wrzuciłem listy do skrzynki

- Wrzuciłem listy do skrzynki

Location

W okienku siedzi urzednik

Kładę list na okienku

Przed okienkiem stoi kolejka

Za okienkiem siedzi urzedniczka

Nad okienkiem wisi napis

Pod okienkiem jest półka

Movement to

Podchodzę do okienka
 Spoglądam na okienko
 Podchodzę pod okienko
 Idę za okienko
 Spoglądam nad okienko
 Schylam się pod okienko

Movement from

Głowa urzędnika wystaje z okienka
 Biorę list z okienka
 Odchodzę sprzed okienka
 Zza okienka wychyla się urzędnik
 Obrazek spada z nad okienka
 Spod okienka wystają nogi urzędnika

Piszę do siostry
 Piszę do brata
 Piszę do ojca
 Piszę do matki

Dostałem list od siostry
 Dostałem list od brata
 Dostałem list od ojca
 Dostałem list od matki

Siedzę koło okna
 Siedzę koło drzwi
 Siedzę koło ściany
 Siedzę koło Krysi

Person - Number Substitution

Otrzymałem dzisiaj list

(Kj)_____

(Andrzej)_____

(Wy)_____

(Moja koleżanka)_____

(Basia i Liliana)_____

(Ty)_____

(Oni)_____

(Rodzina Kowalskich)_____

(Ja)_____

Chciałbym wysłać list lotniczy

(Ona)_____

(Wiktor i Jacek)_____

(Mój brat)_____

(Moja przyjaciółka)_____

(Wy)_____

(Oni)_____

(Moji koledzy)_____

(Ty)_____

(Adela i Małgosia)_____

(Kj)_____

Czy mogłby mi pan go znać ?

_____pani_____

ona _____
 ty _____
 wy _____
 oni _____
 on _____
 one _____
 państwo _____
 panowie _____
 panie _____

Double Item Substitution

Otrzymałem list od matki

_____ (ciotka)
 (On) _____
 _____ (wujek)
 (Irena) _____
 _____ (brat)
 (Wy) _____
 _____ (rodzina)
 (Ty) _____
 _____ (kolaga)
 (Ewa i Kasia) _____
 _____ (Andrzej)

Andrzej zapłacił za list

Kryśka _____
 _____ (towar)
 On _____
 _____ (książka)
 Ty _____
 _____ (buty)
 Ty _____
 _____ (wstęgi)

Czy mógłby mi go pan zważyć ?

_____ kolega _____
 _____ sprzedać _____
 _____ pani _____
 _____ zapakować _____
 _____ panie _____
 _____ ugotować _____
 _____ panowie _____
 _____ zamrozić _____
 _____ państwo _____
 _____ przechować _____

Czy pan lubi to włożyć ?

_____ kolega _____
 _____ sprzedać _____
 _____ pani _____
 _____ pakować _____
 _____ panie _____
 _____ gotować _____
 _____ panowie _____
 _____ mrozić _____
 _____ państwo _____
 _____ przechowywać _____

List do Ameryki idzie zazwyczaj około pięciu dni.

_____ (Anglia) _____
 _____ (dwa) _____
 _____ (Hiszpania) _____
 _____ (trzy) _____
 _____ (Indie) _____
 _____ (cztery) _____

_____ (Brazylia) _____
 _____ (tydzień)
 _____ (Australia) _____
 _____ (miesiąc)
 _____ (Nowa Zelandia) _____

Replacement Drill

Otrzymałem dzisiaj rano list od matki.

_____ (wczoraj) _____
 _____ (wieczór) _____
 _____ (ojciec) _____
 _____ (kartka) _____
 (Dostać) _____
 _____ (jutro) _____
 _____ (po południu) _____
 _____ (samochód) _____
 _____ (brat) _____
 (Dotrzeć) _____
 _____ (pojutrze) _____
 _____ (w nocy) _____
 _____ (dorożka) _____
 _____ (dziadek) _____
 (Wyjechać) _____
 _____ (auto) _____
 _____ (wczoraj) _____
 _____ (babka) _____

Skreśl jej kilka słów teraz i pojedźmy na pocztę.

(Napisać) _____

_____ (listy) _____

_____ (później) _____

_____ (pojechać) _____

_____ (stacja) _____

_____ (parę) _____

_____ (kartki) _____

(Wysłać) _____

_____ (on) _____

_____ (mecz) _____

(Kupić) _____

_____ (w kiosku) _____

_____ (jechać) _____

_____ (gazety) _____

_____ (wyścigi) _____

(Zamówić) _____

_____ (dwa) _____

_____ (piwo) _____

_____ (bar) _____

_____ (iść) _____

_____ (zawody) _____

_____ (wódka) _____

(Zafundować) _____

_____ (wykłady) _____

Pocztą lotniczą list do Ameryki zazwyczaj idzie około piątku dni.

_____ (zwykle) _____
 _____ (Anglia) _____
 _____ (cztery) _____
 _____ (zwykle) _____
 _____ (paczka) _____
 _____ (tygodnie) _____
 _____ (Francja) _____
 _____ (normalnie) _____
 _____ (dwa) _____
 _____ (Rosja) _____

Pocztą znajduje się przy ulicy Długiej, po lewej stronie.

(Policja) _____
 _____ (Krucze) _____
 _____ (prawa) _____
 _____ (mieścić się) _____
 _____ (aleja) _____
 (Teatr) _____
 _____ (Kościuszko) _____
 _____ (plac) _____
 (Opera) _____

Repetition Exercise

Lesson 4: Prepositional

Lesson Polish
Lesson English
Lesson Russian
Lesson Music
Lesson Art
Lesson Poetry
Lesson Theater

Prepositional

Był u kolegi
Był u znajomych
Był u przyjaciół
Był u siostry
Był u rodziców
Był u siebie
Był u niego
Był u nich

Lubię wygodne buty	- I like comfortable shoes
Podziwiam piękny pałac	- I admire the beautiful palace
Znany hotel stoi na rogu	- The famous hotel is at the corner
Znalazłem swój paszport	- I found my passport
Kupuję drogi rower	- I am buying a expensive bicycle
Kupuję nowy samochód	- I am buying a new car

Exercise

Byłem wczoraj na lekcji polskiego.

(On) _____

(rosyjski)

(My) _____

(angielski)

(Władek) _____

(niemiecki)

(Krysia i Basia) _____

(taniec)

(Moja siostra) _____

(balet)

(Wy) _____

(szermierka)

(Ty) _____

Jestem u znajomych na obiedzie

(kolega) _____

(kolacja)

(przyjacielka) _____

(śniadanie)

(ona) _____

(kawa)

(przyjaciele) _____

(przyjście)

(oni) _____

(biblia)

(Stefan) _____

(pogawędka)

Guided Conversation

Kasia, zapytaj Adela czy woli ona mieszkać na wsi czy w mieście.

Kasia: Adelo, wolisz mieszkać na wsi czy w mieście ?

Adelo, powiedz, że wolisz mieszkać na wsi, ponieważ bardzo lubisz pola, lasy, łąki, rzeki, góry i doliny.

Adela: Wolę mieszkać na wsi, ponieważ lubię bardzo pola, lasy, łąki, rzeki, góry i doliny.

Pawle, zapytaj Adela jakie zboża rosną na polach.

Paweł: Adelo, jakie zboża rosną na polach?

Adelo, odpowiedz, że na polach rosną następujące zboża: pszenica, żyto, jęczmień, owies itd.

Adela: Na polach rosną następujące zboża: pszenica, żyto, jęczmień, owies itd.

Leonie, zapytaj Adela co rośnie w lasach.

Leon: Adelo, a co rośnie w lasach ?

Adelo, odpowiedz, że w lasach rosną drzewa, krzaki, grzyby, jagody i inne rośliny.

Adela: W lasach rosną drzewa, krzaki, grzyby, jagody i inne rośliny.

Michale, poproś Adela, żeby opisała wieś w czasie wiosny.

Michał: Adelo, opisz z Łaski swojej, wieś w czasie wiosny.

Adelo, powiedz, że na wiosnę drzewa pokrywają się kwieciami, zielenieją łąki, kwitną kwiaty, przyroda budzi się do życia.

Adela: Na wiosnę drzewa pokrywają się kwieciami, zielenieją łąki, kwitną kwiaty, przyroda budzi się do życia.

Józefie, zapytaj Adela, którą porę roku lubi ona najbardziej na polskiej wsi i dlaczego.

Józef: Adelo, którą porę roku na polskiej wsi lubisz najbardziej i dlaczego ?

Adelo, powiedz, że bez wątpienia, złotą polską jesień, kiedy żółtą liście na drzewach, stają się złote, czerwone, brązowe; więdną i spadają na ziemię, pokrywając ją złocistym dywanem.

Adela: Bez wątpienia, złotą polską jesień, kiedy żółtą liście na drzewach, stają się złote, czerwone, brązowe; więdną i spadają na ziemię, pokrywając ją złocistym dywanem.

Translation Exercise

1. I received a letter from my brother this morning.
2. I received a letter from my sister this afternoon.
3. I received a letter from my mother this noon.
4. What does she say ?
5. What does he play ?
6. What do they sing ?
7. Complains, as usually, because I don't eat enough.
8. Complains, as usually, because I don't sleep enough.
9. Complains, as usually, Because I don't study enough.
10. In that case, why don't you have something to eat now.
11. In that case, why don't you get some sleep now.
12. In that case, why don't you do some work now.
13. Where do I buy the tickets ?
14. Where do I buy the groceries ?
15. Where do I buy the bread ?
16. I would like to get up early, so that I get there as soon as possible.
17. I would like to take a plane, so that I get there as soon as possible.
18. I would like to run fast, so that I get there as soon as possible.
19. Would you please weigh it for me ?
20. Would you please unwrap it for me ?
21. Would you please keep it for me ?
22. You pay 10 zl. 50 gr.
23. You pay 25 zl.
24. You pay 15 zl. 25 gr.
25. How much do I pay ?

Narrative

Mija pierwsza połowa jego pobytu w Polsce. Nie chce mi się wierzyć, że czas tak szybko płynie. Nawigazem dużo znajomości, ma dużo nowych przyjaciół. Zaczynam poznawać i rozumieć życie Polaków i sytuację, w której się znajdują. Podziwiam ich zapał i wiejszność rodzenia sobie w życiu, pomimo różnego rodzaju trudności. Sam się przekonałem o ich gościnności i serdeczności. Trudno mi się będzie z nimi rozstać. Tym bardziej, że wśród nich znajduje się pewna osoba iżci pięknej, która mi się coraz więcej podoba. Zaczynamy wkrótce objazd po Polsce. Mam zwiedzić główne miasta i ciekawsze zakątki tego kraju. Bardzo mi ta podróż ciekawi, chociaż nie chce mi się wcale opuszczać rodziny Kowalskich.

1. Ile czasu spędził już Andrzej w Polsce ?
2. Czy może on uwierzyć w to, że czas tak szybko płynie ?
3. Co osiągnął on przez ten czas ?
4. Czy zna on teraz lepiej Polaków i ich życie ?
5. Co podziwia on u Polaków ?
6. O czym przekonał się Andrzej ?
7. Dlaczego będzie mu się z nimi trudno rozstać ?
8. Kiedy zaczyna on podróż po Polsce i co zamierza zwiedzić ?
9. Czy bardzo go ta podróż ciekawi ?
10. Czy chce mu się opuszczać rodzinę Kowalskich ?

Dobijaliśmy już do brzegu.

- Właśnie nie zechce nam pokazać swych skarbów? - zapytała przekornie ciocia. - Ależ bardzo proszę! - zawołał żywo dentysta. Warto je zobaczyć. Chyba, że tego młodego człowieka nie interesują najnowsze zdobycze techniki.

- Bardzo - odpowiedział krótko. Czułem jakiś umówiony podstęp między ciocią i dentystą. Podejrzewałem nawet, że stewardessa brała udział w tym spisku. I że kupcy byli z gruntu fałszywi. Stanęliśmy na lądzie.

Uciekać nie miałem dokąd, bo teren około był grząski. Zresztą postanowiłem do samego końca zachować spokój o trzymać się twardo. - Zaskawa pani - rzekł grzecznie dentysta, przywiązując linę cumową jachtu do pala na brzegu - tylko za pierwszym razem dzieci boją się przyjść do mnie. Potem już same domagają się, żeby je zaprosić.

- Dlaczego? - zapytała, niby zdziwiona.

- Pani wybaczy - odpowiedział uprzejmie, choć zagadkowo

- ale to już jest moja wielka tajemnica. Po chwili wziął

mnie łagodnie za rękę i wskazując oczami kolonię domków campingowych po drugiej stronie lasu, powiedział mi na ucho:

- Właśnie w jednym z tych domków nam ukryty skarb.

Lecz ani słowa nikomu. Przyznaję, że wiadomość o ukrytym skarbie zrobiła na mnie pewne wrażenie. Ostatecznie mogła to być prawda. Z wrażenia, albo bólu głowy pobladłem i zrobiło mi się trochę słabo. Zaupała to ciocia i zanim się spostrzegłem, wzięła mnie na ręce. Nie miałem siły, aby się bronić.

1. Dokąd dobijał jacht ?
2. Co zapytał przekornie ciocia ?
3. Czy dentysta zgodził się pokazać swoje skarby ?
4. O co podejrzewał Andrzej ciocię, dentystę,
a nawet stewardessę ?
5. Dlaczego Andrzej nie uciekał, gdy stanął na lądzie ?
6. Co powiedział dentysta cioci o dzieciach, które
do niego przychodzą ?
7. Co powiedział on Andrzejowi na ucho ?
8. Czy wiadomość o ukrytym skarbie zrobiła wrażenie
na Andrzeju ?
9. Dlaczego zrobiło mu się słabo ?
10. Co zrobiła ciocia ?
11. Dlaczego Andrzej się nie bronił ?

Grammatical SynopsisPerfective and Imperfective aspects

Polish verbs are either perfective or imperfective.

Perfective verbs stress completion of the action.

Imperfective verbs do not specify completion : they view the action in its progress, or denote its repetition.

Perf. On już napisał list do domu
He wrote a letter home.

Imperf. On długo pisał list do domu.
He took a long time, writing a letter home.

As a rule, Polish verbs occur in aspect pairs consisting in one perfective and one imperfective verb.

They differ in aspect, but the same meaning.

<u>Imperf.</u>	<u>Perf.</u>	
pisać	napisać	write
kreślić	skreślić	dot
gotować	ugotować	cook
robić	zrobić	do

This system compels the speaker to decide whether the completion of an action is to be stressed or not.

In nonnegated requests perfective verbs are more frequent;

Perf. { Proszę zamknąć książkę. Please close the book
Niech pan zamknie książkę. Close the book.

Imperf. { Proszę nie zamykać książki. Don't close the book / please.
Niech pan nie zamyka książki. Don't close the book.

With verbs denoting a beginning or an end, imperfective verbs are regularly used.

Zacznę czytać . I'll begin reading.
Skończyłem pisać. I finished writing.

With expressions implying a habit, imperfective verbs are regularly used.

Nie lubię kupować na raty. I don't like installment
/buying.

Prepositions with the genitive object

The case of a noun or pronoun in a prepositional phrase is determined by the preposition. The following prepositions are accompanied by the genitive.

Piszę do matki. I write to my mother.
Otrzymałem list od siostry. I received a letter from my
Kioszka koło poczty. I live near the post office.
List idzie około pięciu dni. The letter goes around 5 days.
Mieszkamy obok kina. We live next to the moviehouse.
Oprócz mojej matki nikt tego nie wie. Besides my mother
/ nobody knows this.

Lekcja + genitive

Expressions of the type lekcja + genitive are rendered in English by attributive phrases.

Lekcja polskiego. A Polish lesson.
Lekcja śpiewu. A singing lesson.
Lekcja muzyki. A music lesson.

Position of adjectives in a sentence.

As a rule, adjectives precede a noun when they refer to its kind or quality, but follow a noun when they refer to its type or intrinsic feature. In the latter position, adjectives are regularly derived from nouns.

Piękny pałac. A beautiful palace.
Pałac Kultury. The Palace of Culture.
Nowy samochód. A new car.
Samochód sportowy. A sports car.

Motion and location in prepositional phrases.

The distinction between location, movement to, and movement from is indicated by contrasting prepositional phrases.

<u>Location</u>	<u>Movement to</u>	<u>Movement from</u>
w } <u>loc.</u>	do <u>gen.</u>	z }
na }	na }	z }
przed }	przed }	spřed } <u>gen.</u>
za } <u>instr.</u>	za } <u>acc.</u>	zza }
nad }	nad }	znad }
pod }	pod }	spod }

Example:

w stole	do stołu	ze stołu	- inside of
na stole	na stół	ze stołu	- on top of
przed stołem	przed stół	spřed stołu	- in front of
za stołem	za stół	zza stołu	- behind
nad stołem	nad stół	znad stołu	- above
pod stołem	pod stół	spod stołu	- under

Preposition u with the genitive

The preposition u (at) takes the genitive.

Był u znajomych.

Był u koleżanki.